

[Ministeren for udenrigsøkonomi.]

Tillægsprotokollen til associeringsaftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Grækenland blev undertegnet i Bruxelles den 28. april 1975.

Først efter de ni medlemslændes og Grækenlands ratifikation af tillægsprotokollen vil de nye medlemsstater indtræde i associeringens rettigheder og forpligtelser i fuldt omfang.

Forelæggelse for folketinget af protokollerne blev stillet i udsigt ved fremsættelsen af forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber.

Til det nu fremlagte forslag til folketingsbeslutning er bilagt såvel tillægsprotokollen som associeringsaftalen med tilhørende protokoller og bilag. Materialet giver således et overblik over Danmarks samlede rettigheder og forpligtelser i medfør af associeringsaftalen. Grækenland har ikke indgået andre aftaler med De europæiske Fællesskaber.

Som det vil ses, indeholder selve protokollen i hovedsagen kun rent tekniske tilpasningsbestemmelser med henblik på de nye medlemsstaters indtræden i associeringsaftalen m. v. Det bemærkes, at Danmark (og de øvrige nye medlemslande) ikke deltager i den løbende finansprotokol.

Det er regeringens opfattelse, at de i tillægsprotokollen indeholdte forpligtelser ikke går ud over, hvad der var forudset ved Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber.

På baggrund af, at Danmark ved sin tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber forpligtede sig til at indtræde i Det europæiske økonomiske Fællesskabs aftaler med Grækenland og folketinget ved denne lejlighed må anses at have givet sin principielle tilslutning hertil, vil jeg gerne anbefale, at folketinget meddeler sit samtykke til ratifikation.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kristine Hellberg) (SF):

Jeg tillader mig herved at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om praktikpladser under de erhvervsfaglige grunduddannelser.

Idet jeg henviser til bemærkningerne til forslaget, tillader jeg mig at anmode tinget om en hurtig og velvillig behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Erhard Jakobsen) (CD):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om at nedbringe personbeskatningen og fremme den private opsparing, idet jeg i øvrigt henviser til forslagets bemærkninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Jørgen Jensen) (DKP):

Jeg tillader mig herved at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om bedre kår for de arbejdsledige, idet jeg henviser til forslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Morten Lange) (SF):

Jeg tillader mig herved at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om bevilling til forskning og udviklingsprojekter vedrørende alternative energikilder.

Sol- og vindenergi byder på væsentlige fordele ved ikke at være luftforurenende og ved, at energikilderne er umiddelbart tilgængelige i Danmark. Ikke mindst det sidste har betydning for vort lands forsyningssikring og valutabalance. De pågældende kilders diffuse karakter og svingende styrke må formodes at sætte grænser for anvendelsen, men der er alligevel grund til at regne med, at begge kilder kan indgå med nogen vægt i den totale energiforsyning.

Det er derfor af væsentlig betydning, at såvel forskning som udviklingsarbejdet fremmes.

Det er her også vigtigt, at forsknings- og udviklingsarbejdet føres så langt frem, at der kan foretages en sikker bedømmelse af vind- og solenergis indpasning i en samlet energipolitik.

Efter foreliggende oplysninger forventer forslagsstillerne kun, at der vil blive tale om supplerende energikilder, dels til aflastning af el- og varmekraftværker, dels til opvarmning af brugsvand. Men selv med denne begrænsning er et forsknings- og udviklingsarbejde af væsentlig betydning.

Det må endelig bemærkes, at opførelse af vindmølleprototyper kan være velegnede led i et egnsudviklingsprojekt.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Knie-Andersen (V)* til boligministeren:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give om Brabrand Boligforenings økonomiske stilling?“

(Spm. nr. 20).

Skriftlig begrundelse.

Morgenavisen Jyllands-Posten har den 1. oktober 1975 oplyst, at Brabrand Boligforening befinder sig i økonomiske vanskeligheder. Ifølge avisen skyldes vanskelighederne problemer om finansieringen af fælles faciliteter m.v. Af hensyn til den beboernervøisitet, der nu er opstået, vil det være ønskeligt, om ministeren kan skabe klarhed over selskabets forhold.

Knie-Andersen (V):

Gennem de seneste måneder er vi ofte gennem nyhedsmediernes blevet orienteret om priser inden for det almennyttige boligbyggeri. Dagspressen kan i disse dage oplyse, at en af vore største boligforeninger, Brabrand Boligforening, befinder sig i svære økonomiske vanskeligheder, forårsaget af problemer omkring finansiering af opførelse og drift af en række fællesfaciliteter og et butikscenter.

Jeg har fundet det rigtigst at bede ministeren give en redegørelse om disse forhold for at skabe klarhed over, hvor alvorlig situationen er, både af hensyn til boligforeningens medlemmer, de erhvervsdrivende i butikscenteret, de teknikere, der for tiden arbejder med projektering af ny bebyggelse for boligforeningen, og ikke mindst af hensyn til de danske skatteydere.

Vi skal ikke her drøfte de principielle spørgsmål omkring boligforeningernes ret til at disponere over midler til opførelse af fællesfaciliteter og butikcentre; en sådan drøftelse må og skal komme i en ikke alt for fjern fremtid, hvis nye problemer skal undgås. Vi skal heller ikke på nuværende tidspunkt dømme boligforeningen for at have handlet både uovervejede og uklogt ved at disponere som gjort. Det er på længere sigt rigtigere at gardere offentligheden mod lig-

nende problemers opståen, end det er at få lejlighed til at udtale en skarp kritik.

Det, vi skal, er derimod at skaffe nøgterne oplysninger om rækkevidden af den krise, der er opstået, så en løsning kan findes og almindelige mennesker undgår at føle sig som kastebold mellem boligforening, stat og kommune.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Brabrand Boligforening er et almennyttigt boligselskab, og det har i alt 3.400 lejligheder fordelt på 6 boligafdelinger. Selskabet har til supplerende af boligerne opført et forretningscenter, Gjellerupcenteret, et kulturcenter samt et svømmebad. Forretningscenteret er organiseret som et aktieselskab med en aktiekapital på 5 mill. kr., som foreningen ejer eller har pligt til at overtage. Kulturcenteret er en selvstændig afdeling, og svømmebadet henhører direkte under foreningen.

Der er givet statsstøtte til boligerne, men ikke til de tre nævnte aktiviteter. Kommunen har stillet garanti for en del af forretningscenterets finansiering, medens kulturcenteret og svømmebadet er opført helt uden offentlig støtte. I almennyttige boligselskaber, og det gælder også Brabrand Boligforening, hæfter selskabet og dets enkelte afdelinger principielt kun for deres egne forpligtelser.

De oplysninger, jeg kan give om foreningens og dens afdelingers økonomi, er i første række baseret på regnskabsmaterialet for 1974. Udlejningsvanskelighederne har medført driftsunderskud i en enkelt af boligafdelingerne. De væsentligste problemer er imidlertid driften af forretningscenteret, kulturcenteret og svømmebadet. Der har her været så store driftsunderskud, at der er betydelige terminsrestancer, og foreningen har haft et udlæg pr. 31. december 1974 for disse bebyggelser på 7 mill. kr. Driften har fortsat givet underskud i indeværende år og vil fortsætte hermed indtil videre.

Århus kommune er tilsynsmyndighed for foreningen og er sammen med foreningen i gang med at tilvejebringe en saneringsplan, som jeg håber kan føre til, at boligafdelingerne ikke kommer til at lide tab som følge af foreningens forpligtelser og udlæg i forbindelse med de tre bebyggelser. Et første

[Boligministeren.]

udkast til en saneringsplan, der navnlig tog sigte på forretningscenteret, fik jeg forelagt i slutningen af august 1975. Den forudsætter bl.a., at foreningen solgte jord til kommunen, og at henlæggelsesmidlerne fra boligafdelingerne kom til at indgå i hjælpeforanstaltninger. Jeg fandt planen utilstrækkelig til at løse problemerne. Den 28. august 1975 meddelte jeg dette til boligforeningen og kommunen og bad samtidig om en samlet plan til økonomisk sanering. Det var for mig afgørende, at kommunen som tilsynsmyndighed medvirkede ved planens tilvejebringelse. Jeg tog endvidere på forhånd afstand fra, at midler fra boligafdelingen kunne indgå i saneringen i videre omfang end tilladt efter de gældende bestemmelser.

Min redegørelse her har af tidsmæssige grunde nødvendigvis kun kunnet være ret summarisk, men jeg vil gerne på et senere tidspunkt give en mere omfattende redegørelse til folketingets boligudvalg om denne sag.

Knie-Andersen (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for det svar, der er givet. Jeg ser med glæde og forventning frem til den drøftelse, vi skal have i boligudvalget, ikke alene af denne konkrete sag, men også af de principielle spørgsmål, som er forbundet hermed, f.eks. om anvendelse af boligforeningers lejligheder til kollegieformål og eventuel udstykning af boligforeningslejligheder til ejerlejligheder. Jeg takker ministeren.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han finder det rimeligt, at skatteydernes penge gang på gang skal bruges til at dække tabene ved de sociale boligbyggeriers fejlslagne spekulationer.

Nu kan man selvfølgelig udtrykke fromme ønsker om, at der i denne sag ikke vil vise sig at være noget tab — det kan man jo håbe på — men vil ministeren ikke én gang for alle gøre det klart, at projektmagere i boligforeningerne ikke skal regne med, når de disponerer flot og dristigt, at de så blot kan gå til det offentlige, når deres dispositioner senere hen viser sig at være fejlslagne? Vil ministeren ikke slå fast, at de almentnyttige boligselskaber ikke skal regne med,

at stat og kommune vil optræde som ambulancetjeneste, når deres dispositioner mislykkes?

Boligministeren (Helge Nielsen):

Må jeg sige til hr. Kjærulff-Schmidt, at skatteydernes penge ikke bliver brugt til boligselskaber uden folketingets vedtagelse heraf enten igennem lovgivning eller aktstykker i finansudvalget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Glensgård* (FP) til undervisningsministeren:

„Vil ministeren sikre, at fritidsloven ikke misbruges til politisk virksomhed gennem statsstøtte til studiekredse o.lign. med en rendyrket politisk idé?“

(Spm. nr. 7).

Skriftlig begrundelse.

Af brochuren for AOF i Horsens fremgår det, at der planlægges en studiekreds med følgende indhold: „Multinationale selskaber — en faglig udfordring. Rank Arena lukker fabrik i Horsens — General Motors lukker fabrik i København — ITT og CIA indblendes i Chilekuppet — F. L. Smidth & Co. flytter fremtidig produktion til udlandet — ØK underbetaler afrikanske arbejdere i Sydafrika — Olieselskaberne udnytter oliemangel i Danmark til prisforhøjelser . . .

Vi er hver dag berørt af multinationale selskabers handlinger. De er en del af vor hverdag. Manipulerer de med os? Er vi forsvarede?

Emnet er højaktuelt. Dansk fagbevægelse og internationale fagbevægelser arbejder intenst for at skabe en faglig modvægt, politisk arbejdes der nationalt og internationalt på at få fælles regler.“

Spørgeren vil ikke påstå, at studiekredsen er rettet med nogen appel til et specielt politisk parti, men mener, at studiekredsens idé er ensrettet socialistisk indoktrinering.

Glensgård (FP):

Jeg skal ikke gentage min begrundelse for spørgsmålet. Ministeren og jeg har før diskuteret disse problemer. Men jeg vil gerne nævne en enkelt ting, og det er, at lederen af AOF i Horsens på et tidspunkt har udtalt — og nu kunne jeg selvfølgelig gentage, hvad

[Glensgård.]

K. B. Andersen plejer at sige fra denne talerstol, det var muligt, at tilhørerne kunne høre med . . .

Formanden:

Udenrigsministeren.

Glensgård (FP):

Undskyld, det var udenrigsministeren, som plejede at gentage disse ting — men altså: lederen af AOF i Horsens havde en idé om, at det ikke var kommentarer, der fremkom — jeg kan selvfølgelig gøre samme kunstpause som udenrigsministeren — i denne AOF-brochure, men udelukkende var ideer, der var lagt op til. Jeg forventer for så vidt, at undervisningsministeren nu svarer mig, at der måske var en fejl i tegnsætningen i den brochure, der ligger fra AOF i Horsens, idet alle disse ikke beviste ting, altså disse påstande om, at ØK underbetaler afrikanske arbejdere i Sydafrika, olieselskaberne udnytter oliemangelen i Danmark til prisforhøjelser osv., osv., måske kun manglede et spørgsmålstegn bagved i denne brochure. Men vil ministeren nu, efter at vi har diskuteret problemet et par gange før, komme til den konklusion, at fritidsloven ikke skal benyttes til denne form for politisk studiekreds? Der er, som jeg også har nævnt det i begrundelsen, ikke fra min side lagt op til, at det skulle være noget specielt politisk parti, men i hvert tilfælde helt klart en socialistisk form for studiekreds.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Glensgård mener, at det er misbrug af fritidsloven, at den bruges til at beskæftige sig med politiske ideer. Heri er jeg ikke enig. Det må bl.a. være folkeoplysningens opgave at højne en politisk debat ved at belyse årsagssammenhænge og derved medvirke til et politisk engagement hos befolkningen, som er forudsætningen for et sundt demokrati.

Fritidsloven kræver, at et emne skal belyses på alsidig måde, og at der skal være plads for enhver politisk holdning i dette oplysningsarbejde. Men det ville være i strid med vor demokratiske tradition, hvis man ville nægte tilskud til en undervisning, blot fordi den blev givet ud fra en politisk

idé eller en bestemt holdning til samfundet.

Jeg har så megen tillid til de voksne, der søger fritidsundervisningen, at jeg ikke ønsker at gøre mig til formynder for dem, og jeg har ikke nogen som helst grund til at antage, at det emne, som spørgeren henlyder til, ikke vil blive belyst på alsidig måde.

Glensgård (FP):

Ja, så blev det altså alligevel nødvendigt at læse den skriftlige begrundelse op. I brochure fra AOF i Horsens fremgår det, at der planlægges en studiekreds med følgende indhold: „Multinationale selskaber, en faglig udfordring. Rank Arena lukker fabrik i Horsens. General Motors lukker fabrik i København. ITT og CIA indblandes i Chilekuppet. F. L. Schmidt & Co. flytter fremtidig produktion til udlandet. ØK underbetaler sine afrikanske arbejdere i Sydafrika. Olieselskaberne udnytter oliemangelen i Danmark til prisforhøjelser.“ Er det det, ministeren forstår ved alsidig oplysning? Skal det forstås således, at ministeren også ønsker fremover at lade disse ting passere? Havde der så endda været et spørgsmålstegn bagved, så det var et spørgsmål, om ØK underbetalte, men det er det ikke. Det er en konstatering. Det er en konstatering af, at olieselskaberne udnytter situationen i Danmark til prisforhøjelser. Jeg tror nok, at ministeren vil få problemer med en af sine kolleger, såfremt monopoltilsynet ikke skulle kunne klare disse problemer. Der ligger absolut ingen udfordring i disse ting, det er rene konstateringer, rene socialistiske konstateringer, intet andet. Men jeg kan forstå, at ministeren er indstillet på også fremover at give tilladelse til, f.eks. at socialdemokratiet tager deres idéprogram op i en studiekreds betalt af det offentlige.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Glensgårds gentagne spørgsmål skal jeg besvare ved også blot at gentage det, jeg svarede i første omgang, nemlig at jeg ikke har nogen som helst grund til at antage, at emnet ikke vil blive alsidigt belyst, og det kan hr. Glensgård næppe heller have.

Ud over det vil jeg også godt gentage, at jeg mener, der skal være plads for enhver politisk holdning i dette oplysningsarbejde.

Glensgård (FP):

Det ville selvfølgelig være rart, hvis undervisningsministeren svarede på det, der bliver spurgt om. Vil undervisningsministeren også acceptere, at socialdemokratiets idéoplæg bliver behandlet for skatteydernes penge?

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Glensgård har spurgt, om jeg ville sikre, at fritidsloven ikke misbruges til politisk virksomhed. Det vil jeg selvfølgelig, og det vil jeg, ligegyldigt hvilket emne det gælder, men jeg har indtryk af, at vi har en totalt forskellig opfattelse af, hvad dette vil sige.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Gerda Møller (KF) til undervisningsministeren:

„Hvad har ministeren foretaget sig for at hindre politisk misbrug af skoleradio og skole-tv, når ansvaret for disse udsendelser fra 1. april overgår til ministeriet?“

(Spm. nr. 30).

Skriftlig begrundelse.

Spørgsmålet rejses med direkte henvisning til en udsendelse i skole-tv torsdag den 9. oktober, hvor spørgsmålet om de ny normeringsregler for personaleforbruget i børneinstitutionerne blev behandlet på en ikke blot ensidig, men direkte fejlagtig måde. Jeg er bekendt med, at denne sag rejses i radio-rådet. Men da ansvaret for disse udsendelser overgår til undervisningsministeriet fra 1. april næste år, ønsker jeg med mit spørgsmål at give undervisningsministeren lejlighed til i god tid at give folketinget en forsikring om, at tilsvarende misbrug ikke vil blive tolereret.

Gerda Møller (KF):

Jeg var til et møde forleden dag, og dér fik jeg stillet følgende spørgsmål af en af de kvindelige deltagere: om det virkelig skulle være nødvendigt for en ganske almindelig borger i dette land ustandselig at være barrikadekæmper — det var det udtryk, hun brugte — enten for at sikre, at deres børn ikke ustandselig bliver brugt i propagandaøjemed, som vi jo har set det under INFO-

konflikten og ved fodboldholdets afrejse til Spanien, eller for at sikre deres børn imod kun at få en ensidig fremstilling af forskellige af dagens og andre problemer.

Jeg blev nødt til at svare hende, at det var nødvendigt, og jeg må sige, at jeg føler mig også — både i dag og ved andre lejligheder — som en slags barrikadekæmper. Forholdet er jo det, at kritik af de bevidst ensidige holdninger, der somme tider kommer frem i udsendelserne i tv eller radio, når det gælder børne-, skole- og ungdomsudsendelser, bliver tilsidesat eller i hvert fald kommer til kort, når den behandles i radiatorådet.

Jeg har selv hørt mange af de udsendelser, også nogle for nylig — når jeg rejser spørgsmålet i dag, er det på baggrund af en udsendelse, jeg hørte torsdag den 9. ds., men jeg har hørt flere andre udsendelser — der har drejet sig om Christiania, om børns rettigheder osv., og hvor jeg også nok synes de har været meget ensidigt belyst.

Forleden dag drejede det sig om skole-tv, som på sin helt egen ensidige facon underviste børnene i konsekvenserne af de nye normeringsregler i børneinstitutionerne, og hvor en afsluttende tegnefilm, som var en stærk forenkling af problemerne, viste en lille dreng, som kunne få lov til at gå hjemme, fordi hans mor var hjemmegående, og af naboen ved siden af kunne få lov til at låne tømmer, han kunne bygge sig et hus af. Så fortalte naboerne, at han nok bliver ingeniør engang med tiden, mens drengen, der måtte blive i institutionen, fordi moderen skulle på arbejde, nok endte i fængslet, og man så det lille hoved titte ud af fængslet. Det er baggrunden for mit spørgsmål.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal ikke gå ind i kommentarer til den konkrete udsendelse, som har dannet baggrund for fru Gerda Møllers spørgsmål, men alene holde mig til det mere generelle spørgsmål, der gik på, at ansvaret for udsendelserne pr. 1. april 1976 overgår til undervisningsministeriet.

Med henblik på, at Danmarks radios undervisningsafdeling fra 1. april 1976 skal finansieres over undervisningsministeriets budget, er der ved at blive indgået en aftale mellem Danmarks radio, kulturministeriet og undervisningsministeriet. Ifølge det foreliggende udkast, som nu er godkendt af

[Undervisningsministeren.]

kulturministeriet og af radiorådet, overflyttes den øverste ledelse af og tilsynet med programvirksomheden på undervisningsrådet til undervisningsministeriet.

Undervisningsministeriet får ligeledes kompetence til at fastlægge de almindelige retningslinjer for programvirksomheden på undervisningsområdet, men forpligter sig til i videst muligt omfang at følge de retningslinjer, der gælder for Danmarks radios programvirksomhed. Den endelige administrative afgørelse i sager, der vedrører programvirksomheden på undervisningsområdet, overflyttes til undervisningsministeriet.

Undervisningsafdelingens sæsonplan skal forelægges ministeriet til godkendelse. Gennem denne beføjelse og beføjelsen til at fastlægge almindelige retningslinjer for programvirksomheden får ministeriet mulighed for at sikre, at kravet om alsidighed i programmerne så vidt muligt tilgodeses. Med hensyn til selve udførelsen af programmerne inden for de af ministeriet afstukne retningslinjer vil Danmarks radios undervisningsafdeling derimod have afgørelserne. Hvis ministeriet efterfølgende mener, at et program har overtrådt de givne retningslinjer, eller at der i øvrigt har fundet misbrug sted, vil man rejse sagen over for undervisningsafdelingen. Hvis man finder, at en medarbejder i undervisningsafdelingen har gjort sig skyldig i brud på retningslinjerne for programvirksomheden, som bør føre til en tjenstlig forfølgelse af sagen, kan man anmode Danmarks radio om at iværksætte en tjenstlig undersøgelse, idet det er meningen, at undervisningsafdelingens personale fortsat skal være ansat i Danmarks radio.

Det har under de forberedende drøftelser været et ønske fra såvel undervisningsafdelingen som undervisningsministeriet, at de, der bruger udsendelserne, skal inddrages i dette arbejde på en stærkere måde, end det har været muligt under den gældende ordning. Dette samarbejdes struktur vil blive fastlagt i en årlig aftale mellem Danmarks radio og undervisningsministeriet om produktion af programmer. Med hensyn til denne aftale har ministeren den endelige besluttende kompetence, og det er således ministerens ansvar at påse, at man til stadig-

hed har det nære samarbejde med forbrugerne af programmerne, således at man derigennem sikres mod misbrug.

Gerda Møller (KF):

Jeg kan selvfølgelig kun takke ministeren for svaret og udtrykke håbet om, at vi, med de forholdsregler, ministeren nu agter at tage, får en mere alsidig belysning af de forskellige problemer, der navnlig gives under skole-tv's og skoleradioens udsendelser. Jeg vil sige til ministeren allerede på forhånd, at jeg stadig væk vil være vågen og være barrikadekæmper og nok skal være på stedet, hvis jeg føler, at der på en eller anden måde er misbrug, således at ministeren, som har den endelige besluttende kompetence, kan foranledige, at der eventuelt bliver indledt en tjenestemandssag. Det, jeg synes vi har manglet, er nemlig en placering af ansvaret.

Poulsgaard (FP):

Jeg kan ikke forstå, at der er noget at takke for. Det var det sædvanlige sludder for en sladder, vi fik her. Jeg vil gerne stille ministeren et rent kontant spørgsmål, nu da vi hørte, at det kulle overgå til undervisningsministerens regie fra 1. april 1976. Hvor mange skoler bruger i det hele taget de udsendelser? Hvor mange elever ser dem? Mit indtryk er, at de har et begrænset seerantal af børn, som de henvender sig til, så kunne vi i hvert fald spare de penge, men jeg kunne gerne lide at få tal på, hvor mange der egentlig ser dem, for jeg mener, det er meget få, der gør det.

Poul Dam (SF):

Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at den nye ordning stadig væk vil gå ud på, at skoleradio og skole-tv er et tilbud til skolerne, et tilbud, som bliver anvendt af ansvarlige lærere og naturligvis således, at lærerne bagefter drøfter udsendelserne med børnene. Hvis det er tilfældet — og det går jeg ud fra — forekommer det mig rigtigt, at dette meget ofte giver sig udtryk i kontroversielle udsendelser. Jeg beder ministeren bekræfte, at hun ikke har i sinde at følge den sorte tale om, at det kontroversielle skal fjernes.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Fru Gerda Møller konstaterede, at hun fortsat ville være vågen; det havde jeg også regnet med. Hr. Poulsaard spurgte, hvor mange skoler der brugte disse udsendelser. Det kan jeg selvfølgelig ikke svare på på stående fod. Jeg kan sige, at det, jeg ved, uden at kunne slå op i tabeller o.lign., er, at de er meget brugt, og at de udlånes igennem statens håndcentral, og at der er et meget stort udlån af skoleradioudsendelserne.

Så spurgte hr. Poul Dam, om jeg ville bekræfte, at der også med den nye ordning var tale om et tilbud til skolerne. Det vil jeg selvfølgelig gerne. Jeg tror her, hr. Poul Dam må have hørt noget, jeg ikke hørte i dette spørgsmål omkring den sorte reaktion, der ville forhindre, at man fik alternativudsendelser. Det hørte jeg ikke i dette spørgsmål, og derfor har jeg heller ikke hverken tilkendegivet, at man ville holde op, eller at man ville ændre praksis. Jeg har blot tilkendegivet, at der nu blev en ændret ordning på dette område, således at undervisningsministeriet omkring undervisningsudsendelserne blev inddraget stærkere, end det havde været før. Der ligger ikke heri en tilskyndelse til at følge en ny linje.

Gerda Møller (KF):

Jeg synes, det er meget afgørende at få slået fast her, at skole-tv-udsendelserne, hvad enten de følges af en lærer eller ikke og der kommer en debat bagefter om dem, også følges af mange elever, der ikke går i skole, altså som har fri og sidder hjemme og ser det. Jeg må dog sige, at den udsendelse, hvor man gav dette meget ensidige og fordrejede billede, endte med, at nu kunne børnene gå hjem — det kunne godt være, de ikke var enige — og diskutere med deres forældre, og så kunne de gå ud i børneinstitutionerne og diskutere med disse travlt optagne børnehavepædagoger; hvordan de skulle få tid til at tale med børnene, ved jeg ikke. Men det korte af det lange var, at børnene havde fået lige præcis den indoktrinering, som den pågældende udsendelsesleder ønskede de skulle have, og så er det jo meget at forlange, at børnene selv skal gå ud og diskutere på egne præmisser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Nathalie Lind (V) til undervisningsministeren:

„Det bedes oplyst, hvad ministeren har ladet eller vil lade foretage af undersøgelser i anledning af den klage, en gruppe rødstrømper har indgivet til ministeriet i anledning af synspunkter fremsat af overlæge, dr. med. Thorkild Vanggaard, rigshospitalet, i 2 kronikker i Politiken den 14. og 15. september d.å.“

(Spm. nr. 37).

Skriftlig begrundelse.

En gruppe rødstrømper har til sundhedsstyrelsen, undervisningsministeriet og Den almindelige danske Lægeforening indgivet klage over de af overlæge Vanggaard fremsatte synspunkter i 2 kronikker i Politiken. Rødstrømpegruppen har ifølge dagspressen krævet overlæge Vanggaard afskediget, idet den generelt anklager ham for videnskabelig uhæderlighed og embedsmisbrug.

Sundhedsstyrelsen, der modtog klagen den 6. oktober 1975, har den 8. oktober 1975 afvist klagen, da sagen alene vedrører meningstilkendegivelser fra overlæge Vanggaards side.

Det vil derfor være af interesse at vide, hvilken sagsbehandling klagen bliver genstand for i undervisningsministeriet.

Nathalie Lind (V):

Overlæge Thorkild Vanggaard er på grund af 2 kronikker i dagbladet Politiken af en gruppe rødstrømper indklaget for bl.a. undervisningsministeriet med krav om, at han afskediges fra sin stilling, fordi der angiveligt er tale om embedsmisbrug og videnskabelig uhæderlighed.

Af dagspressen, bl.a. Ekstra Bladet fra den 14. ds. og Politiken fra i dag, fremgår det — og det er altså kommet som nyt for mig, efter at jeg har stillet mit spørgsmål — at undervisningsministeriet har bedt rigshospitalet, hvor overlæge Vanggaard er ansat, om en udtalelse, og i sin henvendelse til hospitalet har ministeriet understreget, at man ønsker, at også overlæge Vanggaard selv får lov til at komme med en redegørelse for sine synspunkter.

Efter den sidste udvikling i sagen håber jeg, at ministeren, der jo hermed er fritaget for at svare på, hvad der faktisk er sket,

(Nathalie Lind.)

kan give folketinget og offentligheden en oplysning om begrundelsen for, at sagsbehandlingen har været, som den er.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Fru Nathalie Lind har ret i, at der ikke er meget for mig at svare på i dag. Jeg kan i virkeligheden kun konstatere, at vi i ministeriet har modtaget henvendelsen fra initiativgruppen under rødstrømpebevægelsen, at vi i overensstemmelse med helt sædvanlig praksis i klagesager har udbedt os en udtalelse fra rigshospitalet og overlæge Vanggaard, og at vi, når disse udtalelser foreligger, vil lade henvendelsen blive besvaret. Det er den eneste begrundelse.

Nathalie Lind (V):

Jeg må have lov at sige, at jeg er meget skuffet, meget bedrøvet over, at undervisningsministeren ikke står op her i dag og siger: der er sket en fejl. For det er jo antagelig det, der er.

Ministeren siger for det første: i overensstemmelse med helt sædvanlig praksis. Det er nu ikke rigtigt, så er undervisningsministeren forkert vejledt. Der er flere bestemmelser i lovgivningen om, at man ikke skal foretage videregående undersøgelser i en sag, hvis det umiddelbart af klagen fremgår, at den er grundløs. Det har vi både i ombudsmandsloven og i retsplejeloven m. v.

Men så vil jeg gerne have lov at føje til, at ministeren sender denne sag til rigshospitalet. Ministeren nævner ikke her med et ord, at en anden offentlig myndighed, nemlig sundhedsstyrelsen, der modtager en tilsvarende klage, afsendt til sundhedsstyrelsen den 6. oktober, allerede den 8. oktober — og det må efter aviserne være sådan, at da har man slet ikke kunnet nå at spørge rigshospitalet og overlæge Vanggaard — svarer, at den vedrører alene meningstilkendegivelser fra overlæge Vanggaards side.

Derfor spørger jeg ministeren: er det grundlovens § 77, ministeren vil tilsidesætte? Har en tjenestemand ikke som andre borgere i dette land ret til på tryk, i skrift eller tale at offentliggøre sine tanker? Skal det få til følge, at et ministerium tager henvendelser alvorligt og behandler det som en sag, der vedrører hans tjenesteforhold?

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det er klart, at jeg også har forespurgt i undervisningsministeriet, om man kunne sige, at dette var sædvanlig praksis, og om det ville have været sædvanlig praksis at tage stilling til sagen og dermed lade være med at spørge rigshospitalet. Jeg har ikke haft mulighed for at få kendskab til, hvilke overvejelser man har gjort sig i sundhedsstyrelsen, men den besked, jeg har modtaget, er, at det ville være en højst usædvanlig praksis for undervisningsministeriet, hvor man mener, at hvis man skulle lade være med at tage stilling til sagen og blot følge det, man almindeligvis ville gøre, da ville man bede om en udtalelse, og det har man gjort.

Derved er der ikke taget stilling til sagen, der er heller ikke taget stilling til det, fru Nathalie Lind nævner i forbindelse med en tilsidesættelse af grundloven, og hvad man må udtale sig om, ligesom jeg selvfølgelig heller ikke med denne henvendelse har taget stilling til, i hvilken form vi vil modtage denne udtalelse fra rigshospitalet og overlæge Vanggaard. Vi har ment, at vi stod os ved i denne sag at følge, hvad man i undervisningsministeriet betragter som en helt almindelig praksis.

Nathalie Lind (V):

Jeg kan ikke sige, at det sidste svar gør mig gladere end det første. Jeg beklager over for undervisningsministeren, at hun ikke af sine embedsmænd får eller i øvrigt selv skaffer sig den tilstrækkelige orientering. Det er dog en regering bestående af forskellige fagministerier, og det var vel ikke helt utænkeligt, at man indtog en fælles holdning til principielle spørgsmål. Her har vi altså et område, der hører under indenrigsministeren, og sundhedsstyrelsen svarer naturligvis uden at høre, at der alene er tale om meningstilkendegivelser. Sagen har jo i høj grad været omtalt i dagspressen, og jeg står her med Berlingske Tidende fra den 12. oktober, hvor hele brevet fra sundhedsstyrelsen er offentliggjort. Derfor mener jeg, at det er meget beklageligt, at man her blot henviser til, hvad der er sædvanlig praksis.

Jeg skal lade det juridiske ligge, det kan man ved en anden lejlighed diskutere. At man har ret til at afvise en grundløs klage

[Nathalie Lind.]

er aldeles åbenlyst. Men det kan jo være, ministeren opfatter dette som en realitet, som man vil gå ind i, og så beklager jeg det endnu mere. Det, der var brug for her, var sund fornuft og en vurdering af, om dette er en klage, der er sagligt begrundet, der er seriøs, eller om vi er ude for endnu en provokation.

Undervisningsministeren (*Ritt Bjerregaard*):

Ikke fordi jeg tror, fru Nathalie Lind vil blive gladere for svaret denne gang, men alligevel: jeg mener, vi i denne sag har forsøgt ikke at tage nogen stilling, og jeg forstår, at fru Nathalie Lind mener, at vi har taget en eller anden form for stilling, idet vi har henvendt os til rigshospitalet.

Jeg tror, man må sige, at vi i denne sag har forsøgt at følge sædvanlig praksis. Vi har ikke tilkendegivet overhovedet, om svaret skal være af den ene eller den anden art, eller hvordan man vil besvare den udtalelse, vi har bedt om at man skal komme med, og derfor mener jeg, at vi har handlet helt i overensstemmelse med, hvad man ville gøre i andre sager i undervisningsministeriet, og det har været udgangspunktet for den handling, som vi har ment at måtte foretage i denne sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Glensgård* (FP) til ministeren for skatter og afgifter:

„Vil ministeren tage skridt til, at de selskaber, der har indgivet selvangivelse, før loven om skattemæssig tilbageførsel af underskud blev vedtaget den 16. juni 1975, får mulighed for at ændre den indgivne selvangivelse, således at lovens hensigt om at imødekomme betrængte erhvervsvirksomheder kan føres ud i livet?“

(Spm. nr. 19).

Skriftlig begrundelse.

Af brevveksling mellem Vejle Bolt- og Møtrikfabrik A/S og henholdsvis skatterådet for Vejle den 20. juni 1975 og ligningsrådet den 22. september 1975 fremgår det som et tydeligt eksempel, at mange erhvervsvirksomheder måtte indsende deres selvangivelse i henhold til de dengang gældende regler, hvorfor de ikke har kunnet

tage hensyn til den senere vedtagne lov om tilbageførsel af underskud.

Folketinget, og dermed offentligheden, kendte allerede lovforslaget den 28. februar 1975, hvorfor en del erhvervsvirksomheder i håb om vedtagelse af loven søgte og fik udsættelse med hensyn til aflevering af selvangivelsen, hvorimod andre har imødekommet kravet om aflevering.

Det synes således helt naturligt at fritstille selskaber, som kan komme i betragtning under lov nr. 290 af 26. juni 1975 med hensyn til den indleverede selvangivelse og de dispositioner, der er foretaget i henhold til dengang gældende lovgivning.

Glensgård (FP):

Af mine bemærkninger til spørgsmålet fremgår det, at det er en aktuel sag, som har fået mig til at rejse dette spørgsmål, men samtidig vil jeg godt, når ministeren giver en besvarelse af det stillede spørgsmål, høre ministerens kommentar til det principielle i, at man vedtager en lovgivning næsten med tilbagevirkende kraft uden at give mulighed for de pågældende til at indordne sig under denne lovgivning.

Det var nemlig således, at den allerede var kendt den 28. februar 1975 af den daværende finansminister, som fremsatte den, og man havde ikke haft nogen reel mulighed for omkring juni måned at tage hensyn til, at man ved at søge udsættelse for indgivelse af selvangivelse kunne få mulighed for at udnytte den lov om skattemæssig tilbageførsel af underskud, som blev vedtaget den 16. juni. Men jeg vil altså gerne have, at ministeren måske også i sit svar til mig kommer ind på det principielle i, at man måske i en sådan lovgivning allerede på det tidspunkt, loven blev vedtaget, skulle tage beslutning, om, at man skulle stille disse firmaer eller de pågældende, som loven omhandlede, frit med hensyn til deres dispositioner.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Det er rigtigt, at selskaber, der har haft udsættelse med indgivelsen af selvangivelsen til et tidspunkt, der ligger efter den endelige vedtagelse af loven om tilbageføring af underskud, har haft mulighed for at indrette deres selvangivelse under indtryk af de be-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

stemmelser, som indgår i loven. Selskaber, der ikke har haft en sådan udsættelse med indleveringen, har ikke haft denne mulighed eller måske rettere: de har kun haft mulighed på det mere usikre grundlag, at de ikke kunne vide, om loven ville blive endeligt vedtaget, for det er jo, som hr. Glensgård siger, sådan, at loven har været kendt tidligere, nemlig siden, ikke 28. februar, men 28. januar 1975.

Den forskelsbehandling, der er tale om, skyldes alene lovens sene vedtagelse. Var loven blevet vedtaget før udløbet af den almindelige selvangivelsesfrist, altså inden 30. april 1975, ville dette problem ikke være opstået.

Hr. Glensgård foreslår nu, at de selskaber, der har indgivet selvangivelsen før lovens vedtagelse, får adgang til at ændre den indgivne selvangivelse eller, som det siges i begrundelsen for spørgsmålet, fritstilles med hensyn til den indleverede selvangivelse og de dispositioner, der er foretaget i henhold til den dengang gældende lovgivning.

Efter særlige bestemmelser i afskrivningsloven og varelagerloven kan ligningsrådet tillade, at der efter udløbet af selvangivelsesfristen sker ændringer af foretagne afskrivninger og nedskrivninger. Disse bestemmelser er i praksis normalt kun anvendt i tilfælde, hvor der har været foretaget ligningsmæssige forhøjelser inden for afskrivningsområdet, og ligningsrådet har i overensstemmelse hermed ikke fundet bestemmelserne anvendelige i tilfælde, hvor anmodningen om ændringen af af- eller nedskrivninger alene har været begrundet i et ønske om at kunne udnytte loven om tilbageføring af underskud, uagtet selvangivelsen var indsendt før lovens vedtagelse. Jeg kan helt tiltræde denne opfattelse, som ligningsrådets afgørelse er udtryk for, nemlig at det ikke kan være ligningsrådets opgave at bevilge nedsættelser, som alene har til formål at ændre en ny lovs konsekvenser. Det ville i virkeligheden være en slags lovgivning eller ændring af lovgivningen, som ligningsrådet derved påtog sig.

Mener man, at en gennemført lov har uheldige konsekvenser, som ikke bør blive stående, må man søge loven ændret. Dette finder jeg dog ikke at der er grundlag for i det foreliggende tilfælde. Den påberåbte for-

skelsbehandling har efter min opfattelse ikke en sådan karakter eller et sådant omfang, at der er grund til at søge gennemført en ændring af loven om tilbageføring af underskud.

Jeg vil gerne sige til hr. Glensgård's tillægs-spørgsmål, at det er jo folketingets afgørelse, hvilke bestemmelser der skal indgå i lovgivningen, og hvis folketinget mener, at man bør indsætte overgangsbestemmelser, der giver mulighed for det, der ligner tilbagevirkende kraft, så er det folketingets afgørelse, men det er en afgørelse, man må træffe før det tidspunkt, man vedtager lovene i folketinget, det er ikke noget, der kan gennemføres administrativt. Der er ikke i loven, som den er gennemført af folketinget her, også med tilslutning fra fremskridtspartiet, givet ministeren bemyndigelse til at ændre disse forhold.

Glensgård (FP):

Da lovforslaget i sin tid blev fremsat, var det — og formentlig også for den regering, som lod det vedtage — vel ud fra den begrundelse, at der var visse virksomheder, som var kommet i en økonomisk vanskelig situation. Man ønskede at bibeholde nogle arbejdspladser, men jeg forstår på ministeren, at nu er det lige pludselig ikke længere intentionen i loven. Nu er det mere et spørgsmål om et eller andet tilfældigt tilskud. Jeg troede ærlig talt, at loven, også med socialdemokratiets godkendelse, var lavet for at forsøge at bibeholde nogle arbejdspladser.

Når så ministeren siger, at han ikke finder, at ligningsrådet skal tiltage sig disse beføjelser, så går mit spørgsmål for så vidt også mere på, om ministeren vil give mulighed for det. Det er da o.k., hvis det er således, at det kræver en lovændring, så kan ministeren oven i alle de andre lovforslag, som regeringen har lagt frem, for så vidt også nemt fremsætte et forslag om ændring af den lov, som vi har i dag. Man kan for så vidt godt skyde sig hen på, at det var vores problem, men det var trods alt ministeren for skatter og afgifter, som havde ansvaret for den lov, vi vedtog den 16. juni.

Men som sagt, det her drejer sig om arbejdspladser. Det drejer sig måske i bare det ene tilfælde om 300 arbejdspladser i en lille by, bevar mig vel, ovre på østkysten af Østjylland, men der er jo masser af andre byer,

[Glensgård.]

hvor vi har de samme problemer, men med lovgivningen, som den ligger her, er muligheden for tilbageførsel af overskud ret tilfældig, det er ikke noget generelt, ja men det er de mennesker, der har mulighed for at hjælpe nogle arbejdspladser i gang. Det er ret tilfældigt, nemlig så tilfældigt, at det helt og holdent afhænger af, om et bestemt skatteråd har givet mulighed for en udsættelse.

Men jeg kan altså forstå på ministeren, at han ikke er indstillet på at ændre dette.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg kan bekræfte over for hr. Glensgård, at jeg ikke fremsætter forslag om ændring af loven om tilbageførsel af underskud. Jeg skal her undlade at gå ind på de mange praktiske og administrative problemer, der ville være, hvis man ville bevæge sig ind på noget sådant, og jeg skal her i denne anden omgang alene gøre et par bemærkninger til hr. Glensgårds placering af ansvaret, som han vil placere alene på regeringen og ministeren.

Dette lovforslag er ikke fremsat af den nuværende regering. Vi havde trukket det tilbage, og det blev så opretholdt af andre. Jeg vil gerne sige som min vurdering, at ansvaret for den lovgivning, der gennemføres her, har folketinget, og vi har også del i det, socialdemokratiet og regeringen, fordi vi har tilsluttet os gennemførelsen af dette forslag med det indhold, det har. Men jeg synes, der er grund til at understrege, at folketinget har et samlet ansvar for de lovforslag, der gennemføres her i tinget, og for det indhold, de har, og dette indhold indeholder ikke, som jeg forstår vi er enige om, mulighed for, at ministeren på anden måde end ved at fremsætte lovforslag kan ændre på den forskelsbehandling, der kan være tale om. Jeg har her markeret, at der fremkommer ikke lovforslag fra regeringen på dette område.

Kjørulff-Schmidt (FP):

Hvis man forestillede sig, at folketinget engang i april måned næste år besluttede med overvældende flertal at forhøje personfradraget til f. eks. 21.000 kr., og at denne regel skulle gælde allerede for indkomståret 1975, ville det så være rimeligt, at de skatteydere, som allerede havde indleveret deres

selvangivelse, ikke kunne nyde gavn af denne vedtagelse, mens de skatteydere, som havde opnået udsættelse med indgivelse af selvangivelsen, skulle nyde godt af det forhøjede personfradrag? Det ville selvfølgelig ikke være rimeligt. Det må naturligvis være sådan, at når man gennemfører begunstigende skatteregler for et bestemt indkomstår, så må det gælde for alle skatteydere, der selvangiver for det pågældende indkomstår, uanset om de har opnået udsættelse eller ikke har opnået udsættelse med deres selvangivelse. Det kan ikke være rimeligt, som det er tilfældet med loven om skattemæssig tilbageførsel af underskud, at den kun gavner de skatteydere, som har opnået udsættelse, eller som måske ikke har opnået udsættelse, men blot uden at få udsættelse har ventet med at indgive deres selvangivelse. Men det er jo tilfældet her.

Hvis ministeren ville bruge sin sunde fornuft i stedet for blot at læse embedsmændenes svar op, ville han ikke have givet det svar, han har, for det er ikke alene juridisk ukorrekt, det strider også mod lovens formål, og det strider navnlig mod sund fornuft, at man her indfører en forskelsbehandling, alt efter om skatteyderne har selvangivet rettidigt eller ikke har gjort det, sådan at de, der ikke har selvangivet rettidigt, stilles ekstra gunstigt.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren ikke er enig i, at det er principielt forkert at følge en sådan fremgangsmåde, hvor der gennemføres særlig begunstigende regler for dem, der ikke selvangiver rettidigt.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Kjørulff-Schmidt, at det svar, jeg har givet folketinget her, ikke er embedsmændenes svar, det er mit svar på det spørgsmål, der er stillet af hr. Glensgård.

Jeg vil derefter gerne sige, at der er ikke tale om, at vi her indfører en forskelsbehandling. Der er tale om, at vi administrerer den lov, som dette folketing har vedtaget bl. a. med fremskridtspartiets stemmer, og jeg går ud fra, at fremskridtspartiet — ja, jeg ved ikke, om jeg kan gå ud fra det, men det bør være sådan, at medlemmer af dette ting har den opfattelse, at de love, der gennemføres her i folketinget, skal administreres

[Ministeren for skatter og afgifter.]
 efter det indhold, de har. Det må være op til os under arbejdet her i folketinget, at de lovforslag, der fremsættes fra regeringens side, under det forberedende arbejde med dem får det indhold, som folketinget mener de skal have. Det, der er afgørende, er, hvilket indhold lovene har på det tidspunkt, de vedtages her i folketinget. Det er det, regeringen skal administrere, og det er det, vi administrerer. Skal der ændres i det, er det noget, der sker her i folketings salen. Der er ikke tale om, at der indføres en forskelsbehandling; der er tale om, at vi administrerer den lov, som dette folketing har vedtaget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Nathalie Lind* (V) til ministeren for skatter og afgifter:

„Vil ministeren ændre § 11, stk. 2, i lov om indskud på etableringskonto, således at f. eks. unge under uddannelse i udlandet fortsat kan anvende etableringslovens regler, i hvert fald for så vidt angår de indbetalte midler?“

(Spm. nr. 32).

Skriftlig begrundelse:

Ifølge § 11, stk. 2, i lov om indskud på etableringskonto er det en betingelse for at kunne anvende lovens skattebegunstigende ordninger, at skatteyderen har bopæl i Danmark. En skatteyder, der opgiver sin bopæl og midlertidigt tager ophold i udlandet, f. eks. for at videreudanne sig, bliver efter den gældende ordning indkomstskattepligtig af de allerede indbetalte midler. Dette gælder også ved flytning inden for Norden. Gældende lov giver ikke ministeren nogen mulighed for at dispensere.

Nathalie Lind (V):

En ung landmand på 20 år tager sidste efterår med videreuddannelse for øje til Sverige, hvor han har været siden da. Da han var 18 år, opsparede han godt 4.500 kr. og satte dem hen på en konto med henblik på etablering og det næste år ca. 9.000 kr. Såfremt han opgiver sin bopæl herhjemme, er han i dag indkomstskattepligtig af disse beløb, og jeg spørger derfor ministeren, om han ikke vil ændre den gældende lov om

etableringskonto, som jo betyder et helt urimeligt stavnsbånd på unge, der under uddannelse finder arbejde eller videreuddannelse midlertidigt i et andet land.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Det er korrekt, at det i etableringskontolovens § 11, stk. 2, er bestemt, at ikke frigivne indskud skal efterbeskattes, hvis kontohaveren opgiver sin bopæl her i landet. Det er også rigtigt, som fru Nathalie Lind gør opmærksom på, at loven ikke giver ministeren adgang til at dispensere fra denne regel.

Jeg kan godt forstå, at reglen kan forekomme mindre rimelig i tilfælde af den art, som fru Nathalie Lind her har peget på. Spørgsmålet er imidlertid, om man ved en lovændring kan undtage sådanne tilfælde, uden at det får store og uheldige kontrolmæssige og administrative konsekvenser. Vi må jo huske på, at mange mennesker, der flytter til udlandet, netop vil være interesseret i at få etableringskontoen bragt ud af verden med det samme. I givet fald må man altså søge at trække en grænse mellem sådanne tilfælde og tilfælde af den art, fru Nathalie Lind har fremdraget her.

Jeg vil gerne erklære mig parat til at se på disse problemer, men jeg vil gerne se nærmere på konsekvenserne, før jeg tager endelig stilling til spørgsmålet om en eventuel lovændring på området.

Nathalie Lind (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for det i realiteten ret positive svar. Jeg forstår godt, at området skal opdyrkes nærmere, men jeg har også med vilje i min begrundelse brugt udtryk, som skulle kunne dække dette, som jeg nok tror var en mulighed, nemlig at ministeren fik en dispensationsadgang. Efter lovens § 11, stk. 3, kan finansministeren dispensere; det kan han ikke her, selv om der ville være reelle grunde til at gøre det, og det er det, jeg vil bede ministeren tage med i sine overvejelser. I øvrigt må vi jo så have adgang til at følge sagen op senere på folketingsåret, så vi kan få en rimelig ordning her.

Det er mange unge, dette drejer sig om. Nu nævnte jeg en ung landmand, men det er ikke specielt inden for landbruget. Jeg ved, at det ifølge statistikken er unge inden

[Nathalie Lind.]

for andre selvstændige erhverv, der i videre udstrækning har benyttet denne lov, og de føler det som en ekstra straf, at fordi de søger at videreføre deres uddannelse i et andet land end Danmark, bliver de penge, de har sparet op og sat hen til etablering, indkomstskattepligtige af den grund.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Hagen Hagensen* (KF) til ministeren for skatter og afgifter:

„Hvad agter ministeren at foretage for at tilvejebringe ensartethed i kommunernes stillingtagen til spørgsmålet om morarenter af ikke betalt bunden opsparing?“

(Spm. nr. 35).

Skriftlig begrundelse.

Spørgsmålet rejses, fordi det er kommet frem, at der i kommunerne øjensynlig følges forskellig praksis med hensyn til opkrævning eller undladelse af opkrævning af morarenter af ikke betalt bunden opsparing.

Hagen Hagensen (KF):

Det er et spørgsmål, om spørgsmålet er stillet til den rette minister. Det vedrører morarenter ifølge den lov om bunden opsparing, der nu er ophævet, og her er spørgsmålet, om disse morarenter vil blive krævet op eller ej.

Jeg hører til dem, der synes, at kommunerne skal have den størst mulige frihed og selvstændighed, men på den anden side skal der også være lighed for loven, og en lov, der gælder alle borgere her i landet, kan det vel sådan set ikke overlades til den enkelte kommune at afgøre hvad der skal ske med.

Forholdet er det, at loven om den bundne opsparing, som jo så mange i denne sal har kludret så meget med i den periode, der er gået, siger, at der skal opkræves morarente ved ikke-rettidig betaling af bunden opsparing, og at denne morarente tilfalder opkrævningskommunen.

Nu må der gives klare linjer for, hvordan der skal forholdes. Ifølge pressemeddelelser er det således, at kommunerne har truffet ganske forskellige afgørelser, så vidt jeg har forstået det, og måske kan det siges for den enkelte kommune og for enkelte borgere at

være et forholdsvis lille spørgsmål, men der er nu lidt om, at det snerper henad, hvor konen så sin søn hænge i Varde galge og takkede for, at han ikke kom for Ribe ret. Sådan skulle det nødig gå i den forbindelse.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Ved for sen indbetaling af bunden opsparing skulle der ifølge § 4, stk. 4, i lov om bunden opsparing svares rente med 1 pct. pr. påbegyndt måned regnet fra forfaldsdagen. Det var i loven bestemt, at disse renter tilfaldt opkrævningskommunen.

Jeg må sige, at loven om ophævelse af bindingen af opsparingen ændrer ikke de retlige forhold vedrørende disse morarenter og eventuelle opkrævningsgebyrer m. v., som efter lovens bestemmelser tilhører kommunerne.

Der er således ikke nogen tvivl om, hvilke regler der gælder for disse morarenter. Administrationen af reglerne ligger i kommunerne, og loven tillægger ikke ministeren for skatter og afgifter nogen beføjelse til at gribe ind i kommunernes forvaltning på dette område.

Selv om jeg ikke kan være uenig med hr. *Hagen Hagensen* om det ønskelige i en ensartet praksis i kommunerne, har jeg ikke nogen mulighed for at tage noget initiativ i denne sag.

Hagen Hagensen (KF):

Det var, hvad jeg ventede. Jeg skal takke ministeren for svaret, det er ikke ham, der kan gøre noget ved det. Det er problemet, om det skal være over for indenrigsministeren, at spørgsmålet rejses, men det må i hvert fald være på den måde, at det ikke er overladt til den enkelte kommune at tage stilling til, om den efter begæring fra en anden kommune overhovedet vil opkræve morarenter for bunden opsparing. Det må være således, at der kommer ensartethed, og det må også være således, at der bliver en ligestilling for loven.

De borgere, der har indbetalt i rette tid, og de borgere, der har indbetalt og fået pålagt morarenter og har betalt dem, vil komme til at stå underligt med håret ned ad nakken over for dem, der bare har ladet 7 og 5 være lige og så bagefter overhovedet ikke skal have nogen følgevirkning deraf.

[Hagen Hagensen.]

Derfor må jeg henstille — om det så er ministrene sammen, der taler om det — at det bliver klaret, således at der kommer ensartethed.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg skal gerne orientere indenrigsministeren om de synspunkter, hr. Hagen Hagensen her fremfører. Jeg vil godt tilføje, at det ændrer jo ikke ved den omstændighed, at der fortsat er tale om kommunernes penge, og dermed er det vel også kommunernes afgørelse, hvorledes de vil administrere ordningen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jørgen Junior* (FP) til socialministeren:

„Er ministeren indstillet på at vise menneskelig forståelse ved at tage placeringen af den nye åndssvageforsorgsinstitution på Irlandsvej, midt i haveforeningen Sønderbro, op til fornyet overvejelse?“

(Spm. nr. 24).

Skriftlig begrundelse.

Som det er ministeren bekendt gennem avisartikler og gennem brevveksling både med haveforeningen Sønderbros bestyrelse og med sine ministerkolleger Per Hækkerup og Heinesen, medfører placeringen af den nye åndssvageforsorgsinstitution på Irlandsvej, både at der må foretages bekostelige ekspropriationer, og at de mange haveforeningsmedlemmer smides ud. Det er også ministeren bekendt, at nedlæggelsen af de 173 haveforeningshuse, der for en stor dels vedkommende bebos af pensionister, kan undgås ved, at byggeriet flyttes til det tomme område bag Hotel Scandinavia. Her er i forvejen både kloakering og strøm i orden, således at de udgifter, der har været projekteringen på Irlandsvej, hvoraf en del naturligvis ikke vil optræde på ny på grund af en flytning, sikkert ikke vil blive væsentligt anderledes ved at se lidt mennesskeligt på sagen og få det nødvendige institutionsbyggeri lagt, hvor det ikke ødelægger tilværelsen for andre mennesker. Som hr. Heinesen udtaler i sit venlige brev til

ministeren: Hvorfor løse et socialt problem ved at skabe et andet? Jeg henviser i øvrigt til Information 13-14. september d. å.

Jørgen Junior (FP):

„Kære Eva“ er efterhånden blevet en del af dagens politiske liv herhjemme . . .

Formanden:

Det er ikke tilladt.

Jørgen Junior (FP):

Undskyld. Et særligt citat er efterhånden blevet en del af dagens politiske liv herhjemme, og dette citat påbegynder da også finansminister Heinesens brev til socialministeren vedrørende det, der er ved at ske med de 173 haveforeningshuse på Amager. Brevet slutter med konstateringen: „Hvorfor løse et socialt problem ved at skabe et andet?“

Jeg er meget enig med finansministeren, og jeg må forbavses over, at socialministeren ikke har fulgt sin ministerkollegas gode råd. Vil ministeren virkelig ødelægge tilværelsen for disse mange væsentligst pensionister, som sidder ude i disse havehuse på Amager, når dette ikke er nødvendigt? Det er påpeget, at der er bedre forhold på den statsejede grund ved Hotel Scandinavia, her er både kloakering og strøm, her er det i orden. På Irlandsvej skal dette installeres, der skal eksproprieres, og væsentligst: der skal handles på en meget ubehagelig, den er kaldt umenneskelig, måde over for disse haveejere. Dette er efter min mening ikke kun fjollet, jeg finder det egentlig temmelig tåbeligt.

Jeg er enig med ministeren i, at vi naturligvis skal have en ny åndssvageinstitution til afhjælpning af forholdene på Ebbrogård, og jeg håber, at ministeren vil være enig med mig i, at den sunde fornuft her bør vinde, og at spørgsmålet vil blive besvaret bekræftende, nemlig at placeringen af den nye nødvendige institution for åndssvage bliver taget op til fornyet overvejelse i fornuftens interesse.

Formanden:

Jeg beklager, at jeg påtalte et citat, det skulle jeg nok ikke have gjort, men jeg kunne af gode grunde ikke høre, hvad taleren senere ville sige.

Socialministeren (*Eva Gredal*):

Jeg finder det ligesom spørgeren beklageligt, at opførelsen af en ny institution på Amager for voksne åndssvage klienter bevirker, at haveforeningen Sønderbro må forlade arealerne ved Irlandsvej. Jeg vil derfor godt fortælle lidt om baggrunden for, at institutionen er planlagt opført netop på disse arealer.

Der har igennem mange år været en udtalt mangel på institutionspladser i Københavnsområdet for åndssvage klienter. Det har derfor været nødvendigt at optage en del klienter hjemmehørende i København under forslag andre steder i landet, hvilket selvsagt er uheldigt for såvel klienterne som deres pårørende.

Efter at den daværende statens åndssvageforsorg i flere år havde søgt forgæves efter et egnet areal i Københavnsområdet, lykkedes det i slutningen af 1960'erne at opnå et mageskifte med Carlsberg Bryggerierne, hvorved åndssvageforsorgen erhvervede grunden ved Irlandsvej, der var velegnet til opførelsen af en institution til ca. 300 åndssvage klienter. Ved lov nr. 217 af 31. maj 1968 blev socialministeren bemyndiget til at yde bestyrelsen for statens åndssvageforsorg et lån til opførelse af en vokseninstitution, der ifølge bemærkningerne til lovforslaget skulle placeres på arealerne ved Irlandsvej. Spørgsmålet om nedlæggelsen af de kolonihaver, der er beliggende på arealet, blev fremdraget i folketinget under behandlingen af lovforslaget, idet man var opmærksom på, at de pågældende havebrugere havde interesse i at beholde deres kolonihaver.

Efter en afvejning af de forskellige hensyn, der indgik i spørgsmålet om placeringen af institutionen, vedtog folketinget imidlertid loven om opførelsen af institutionen på Irlandsvej. Byggeriet er af forskellige årsager blevet forsinket, men projektet er nu så langt fremme, at der meget snart vil blive søgt tilslutning fra finansudvalget til udbydelse i licitation.

En flytning af projektet på nuværende tidspunkt vil betyde betragtelige merudgifter til omprojektering, udgifter, der formentlig vil være af en størrelsesorden på op mod 3 mill. kr. Hertil kommer, at flytningen vil forsinke byggeriet ca. 2 år, og det finder jeg helt uacceptabelt.

Alt i alt må jeg, ganske vist med beklag-

else af konsekvenserne for haveejerne, fastholde, at institutionen opføres på arealerne ved Irlandsvej. Som et lille plaster på såret kan jeg oplyse, at jeg er orienteret om, at Københavns kommune vil være haveforeningen behjælpelig med at finde andre egnede arealer på Amager til foreningens fortsatte virksomhed.

Til slut vil jeg gøre opmærksom på, at bemærkningen i begrundelsen for hr. Jørgen Juniors spørgsmål om, at placeringen af den nye institution medfører becostelige ekspropriationer, ikke er korrekt. Institutionen skal, som jeg tidligere har sagt, opføres på arealer, der tilhører socialministeriet, og opførelsen vil ikke medføre ekspropriationer.

Jørgen Junior (FP):

Jeg takker for ministerens svar. Det er nogenlunde, som jeg forventede det, og det er desværre ganske utilfredsstillende, især for de mennesker, der bor ude i denne haveforening og har deres små huse derude.

Der tales om, at flytningen vil koste 3 mill. kr. i omprojektering. Det skal jeg ikke betvivle, det er sikkert korrekt. Men det vil dog koste penge at indlægge elektricitet, altså strøm, at kloakere. Det koster dog højst troligt også ca. 3 mill. kr.

En nok meget mere væsentlig indvending fra ministeren er, at det skulle medføre en forsinkelse på 2 år. Jeg er sikker på, at hvis ministeren ønskede at gøre en indsats i denne sag, så kunne alle disse formaliteter, som det ville være at få overtaget en anden grund — her tænker jeg på søværnets grund ved Hotel Scandinavia — naturligvis klares så hurtigt, at en forsinkelse på 2 år er ganske uantagelig, og der er ikke nogen som helst saglig begrundelse herfor.

Det, at Københavns kommune har tilbudt nogle tomme marker ved en giftfabrik, hvor man ikke må dyrke grønsager, efter hvad Københavns kommune selv meddeler, tror jeg ministeren må være enig i ikke er et acceptabelt og retfærdigt tilbud til de mennesker, som egentlig ganske urimeligt nu frtages deres haver.

Endelig skal jeg tillade mig med hensyn til ekspropriationen, da der åbenbart består et tvivlsspørgsmål her, at spørge ministeren: er det virkelig korrekt, at der overhovedet ikke skal eksproprieres? Skal der ikke eks-

[Jørgen Junior.]

proprieres af nogle af de omkringliggende haver? Det er blevet mig oplyst, og jeg går ud fra, at ministeren kan afkræfte dette. I modsat fald skal der altså eksproprieres.

Biltzing (V):

Jeg har nøje lyttet til socialministerens svar til hr. Jørgen Junior, men har ikke kunnet finde svaret på det spørgsmål, som mange af haveforeningen Sønderbros medlemmer har stillet sig, nemlig: hvorfor kan denne institution ikke lægges på et andet sted på Amager? Ja, det vil sige, ministeren taler om betragtelige merudgifter, om forsinkelse af byggeriet, og ministeren trøster sig med, at Københavns kommune har lovet at ville finde andre arealer til at lave kolonihaver på. Men socialministeren må være klar over, at der er mange, bl. a. pensionister, for hvem deres kolonihave er deres ét og alt, og som ikke har kræfter og vel næppe heller mulighed for at starte forfra et andet sted. Her ligger jo en kerne til et menneskeligt problem.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om vi kan forvente i fremtidige tilfælde at se socialministeriet i en lidt mere opvakt rolle end i det foreliggende tilfælde, hvor jeg synes, at resultatet — det, der ser ud til at blive resultatet — er meget, meget beklageligt.

Så vil jeg endelig sige, at jeg er forbavset over, at socialministeriet af alle ministerier skal have bøjet i neon, at når man lægger en institution midt i en haveforening, så skaber man menneskelige problemer. Jeg er også forbavset over, at det er andre, der over for socialministeren skal komme og pege på arealer, hvor disse vanskeligheder ikke vil opstå.

Jeg vil opfordre socialministeren til at tænke lidt mindre på penge, lidt mindre på forsinkelse og lidt mere på de mennesker, der bliver berørt af det. Jeg vil derfor forny spørgsmålet og spørge, om ministeren på ny vil overveje at ændre placeringen af den påtænkte institution, f. eks. til arealet bag ved Hotel Scandinavia.

Inge Krogh (KrF):

Jeg må takke socialministeren for det svar, der er blevet givet til hr. Jørgen Junior, og jeg vil spørge socialministeren, om socialministeren mest muligt vil fremme

bygningen af denne institution på Irlandsvej. Det har, som socialministeren omtalte det, trukket alt for længe ud. Vi ved af erfaring, at flytter man et projekt, tager det længere tid end normalt.

Så vil jeg sige tak, fordi socialministeren respekterer det lovforslag om bygning af denne institution, som er blevet vedtaget her i folketinget, og vil udtrykke håbet om, at socialministeren også overholder et andet lovforslag, som er blevet vedtaget her i tinget, om bygning af en institution for voksne åndssvage i Nyborg.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil gerne gentage mit svar til hr. Jørgen Junior: der skal ikke eksproprieres i forbindelse med byggeriet af institutionen på Irlandsvej. Socialministeriet ejer arealet.

Hr. Biltzing opfordrede mig til at tænke lidt mindre på penge og lidt mere på mennesker. Jeg tror sjældent, at jeg får den besked her i folketinget. Jeg får altid besked om at tænke meget på pengene, og det må jeg altså også gøre i dette forhold. Når jeg skal tænke på mennesker, så er der altså også en meget stor gruppe mennesker, hvis forhold lader meget tilbage at ønske, og det er de mennesker, der er under åndssvageforsorgen.

Vi skal have det byggeri i gang, og jeg kan kun være enig med fru Inge Krogh i, at det ikke kan ske hurtigt nok. Der har været meget, meget store beklagelser over forholdene på Ebberødgård, og jeg kan kun være enig i, at der tiltrænges store forbedringer. Det, vi skal, er at have bygget Irlandsvejinstitutionen så hurtigt, som det overhovedet er muligt, og en forsinkelse på 2 år kan jeg ikke acceptere.

Jørgen Junior (FP):

Naturligvis er det skuffende, at fru Inge Krogh ser ikke-menneskeligt på problemet. Det er dog mere skuffende, at socialministeren siger, at hun må nu se på pengene, altså med andre ord simpelt hen accepterer, at der er tale om, at det ville være en merudgift, hvis man nu droppede dette Irlandsvejprojekt og overførte det til et andet sted.

Jeg er enig i, at Ebberødgårdpatienterne for manges vedkommende trænger til at få et nyt sted at komme hen. Det er vi alle sammen enige i. Derfor er det slet ikke det,

[Jørgen Junior.]

problemet drejer sig om. Det, det drejer sig om, er, at der højst troligt er tale om et forførdende bureaukrati fra statens side, fordi der er to forskellige offentlige instanser, der ejer to egnede arealer. Man vil altså ikke snakke sammen. Åndssvageforsorgen vil åbenbart ikke snakke med søværnet, man vil ikke lade fornuften vinde. Man vil hellere lade 173 pensionister fra Sønderbro Haveforening undgælde, fordi man er bange for simpelt hen at gå ind og tage telefonen og sige: skal vi nu ikke se på dette her med fornuft?

Det er et sørgeligt eksempel, og jeg vil gerne for en ordens skyld spørge ministeren: er det ikke den virkelige grund, at det stykke jord bag ved Scandinavia tilfældigvis ikke ejes af åndssvageforsorgen? Er det kun, fordi det ejes af søværnet, at man ikke vil have besværet med det?

Socialministeren (Eva Gredal):

Her er ikke tale om bureaukrati i denne sag. Det korte af det lange i denne sag er for mig, at institutionen på Irlandsvej skal bygges nu og her. Jeg ønsker ikke nogen forlængelse af fristen, og det vil der komme, hvis vi skal lave ændrede projekter.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jens Peter Jensen* (V) til handelsministeren:

„Vil ministeren gennem en ændring af aktieselskabsloven eller på anden måde forlænge den frist, der er givet aktieselskaber for rettidig ændring af deres vedtægter?“

(Spm. nr. 31).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge den nye aktieselskabslov skal aktieselskabernes vedtægtsændringer være indsendt til aktieselskabsregisteret senest en måned efter nytår. Ifølge oplysninger fra aktieselskabsregisteret til dagspressen står omkring 20.000 selskaber i fare for at blive opløst ved skifteretten, fordi de ikke rettidigt har bragt forholdet om vedtægtsændringer i orden.

Hvis det store antal resterende sager tilgår aktieselskabsregisteret i de tre sidste måneder af fristperioden, vil registeret ikke kunne overkomme behandlingen. Hvis et

anseligt antal sager passerer videre til skifteretten, vil der ske et sammenbrud af rettens arbejde.

Uden at skulle indgå på vurdering af skyld eller årsager til de langsommelige sagsbehandlinger må det være åbenbart, at der er behov for en forlænget frist, hvis der ikke skal opstå helt urimelige besværligheder og omkostninger for såvel selskaber som myndigheder. Jeg skal derfor tillade mig at henstille til ministeren, at der skabes udveje for en fristforlængelse på mindst 6 måneder.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg beklager, at jeg ikke fik markeret tydeligt nok, at jeg gerne ville have ordet og nævne spørgsmålet om begrundelsen for det, men det skyldes jo min sædvanlige beskedenhed.

Altså spørgsmålet er:

„Vil ministeren gennem en ændring af aktieselskabsloven eller på anden måde forlænge den frist, der er givet aktieselskaber for rettidig ændring af deres vedtægter?“

Spørgsmålet begrundes ganske enkelt med, at selv om der har været en efter folketingsudvalgets og folketingets opfattelse temmelig lang frist til at bringe disse forhold i orden, så er der alligevel omkring en snes tusinde aktieselskaber, der ikke har fået det bragt i orden. De løber den risiko, hvis man tager loven strikte, at de kan komme i den situation, at de skal bringes for skifteretten, ligesom der kan komme store arbejdsbesværligheder for aktieselskabsregisteret og for skifteretten, og det har jo aldrig været vores mening, da vi lavede den lov.

Derfor har jeg spurgt, om der kunne ske det, at man giver en 6 måneders frist, enten ved en lovændring eller på anden måde, og jeg kan godt give et lille varsel om, hvordan man kunne klare det på anden måde, nemlig ved at anvende aktieselskabslovens § 164.

Nu vil jeg lytte med interesse til, hvad ministeren siger, ellers har jeg muligvis en vejledning om, hvordan man kan bære sig a.d.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg tør næsten ikke give mit svar med risiko for, at jeg ikke får det gode forslag fra hr. Jens Peter Jensen, som jeg er meget nysgerrig efter at høre.

[Handelsministeren.]

På den anden side vil jeg godt indledningsvis sige, at jeg synes, det er værdifuldt, at spørgsmålet er rejst, fordi det giver en ny anledning til at informere om, at der endnu er fornuftig og god tid til at få løst den problematik, som vi for næsten to år siden rejste.

I aktieselskabslovens § 164, stk. 1, nr. 2, bestemmes, at de ved lovens ikrafttræden registrerede aktieselskaber, som ikke er under likvidation eller konkursbehandling, inden den 1. januar 1976 skal bringe deres vedtægter i overensstemmelse med lovens krav.

Aktieselskaberne har nu haft 2 år til at bringe forholdene i orden. Også jeg må beklage, at så mange selskaber har udskudt vedtagelsen af de nødvendige vedtægtsændringer. Det er vist en almenmenneskelig erfaring, at mange opgaver udskydes til sidste øjeblik, og jeg er måske derfor lidt bange for, at stort set samme situation, som nu foreligger, blot kunne gentage sig, hvis fristen blev forlænget. Hertil kommer, at en sådan forlængelse ikke kan ske administrativt, men ville kræve lovændring.

Erhvervslivet er ved flere lejligheder blevet mindet om de forestående vedtægtsændringer, selv om kravet herom utvetydigt fremgår af aktieselskabsloven. Der kan i den forbindelse peges på en artikel af overregistrator i Advokatbladet nr. 1 i 1974, ligesom opmærksomheden på aktieselskabsregisterets foranledning igen er blevet henledt på forholdet så sent som den 20. juni i år i Fagligt Nyt, som er meddelelsesorgan fra Advokatrådet til advokater.

Om end det må forudses, at aktieselskabsregisteret får det svært, hvis alle berørte selskaber indsender anmeldelse om vedtægtsændringer inden fristens udløb, har dette forhold ingen betydning for selskaberne, idet loven blot forlanger, at der er indsendt anmeldelse i rette tid, det vil sige inden den 1. februar 1976. De pågældende selskaber risikerer således ikke at blive opløst ved skifterettens foranstaltning. Hertil kræves, foruden at fristen for indsendelse af anmeldelse er overskredet, også at selskabet sidder en påmindelse fra overregistrator overhørig.

Den bemyndigelse til at foranledige selskabet opløst, der er tillagt overregistrator i

aktieselskabslovens § 164, stk. 3, tager sigte på ekstraordinære tilfælde, hvor et selskab, der ikke har bragt sine vedtægter i overensstemmelse med loven, ej heller foretager de nødvendige ændringer efter krav fra overregistrator. I sådanne tilfælde må man have lov til at antage, at der vil være tale om selskaber, ingen er interesserede i at videreføre.

Aktieselskabsregisteret vil administrere beføjelsen i § 164, stk. 3, således, at urimelige virkninger undgås. Jeg ser derfor på denne baggrund ingen tungtvejende grunde til en fristforlængelse, men finder det værdifuldt, at vi også her fra folketingets talerstol har fået anledning til at minde om fristens udløb den 1. februar.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg takker for den højtærede handelsministers svar og er enig med ham i, at den public relation-virksomhed, som vi i fællesskab har udfoldet ved denne lejlighed, er ganske nyttig.

Når jeg nævnte § 164 og den højtærede handelsminister nævner § 164, stk. 1, nr. 2, så kunne vi jo godt gå videre til stk. 3, som ministeren var lige ved at komme ind på, nemlig:

„Er selskabets vedtægter ikke bragt i overensstemmelse med loven inden den i stk. 1 angivne frist, og foretager selskabet ikke de fornødne ændringer efter krav fra overregistrator, foranlediger overregistrator selskabet opløst . . .“

Det er dér, vi er inde i problematikken. Derfor vil jeg godt erkende, at der ikke er behov for, at vi laver en lovændring med 6 måneders længere frist, men aktieselskabsregisteret kan administrere den pågældende bestemmelse således, at der på den ene side tages hensyn til aktieselskabsregisterets tempo og på den anden side ikke skabes unødige vanskeligheder for aktieselskaberne, f. eks. ved at aktieselskabsregisteret i løbet af februar måned sender det nævnte påkrav til et vist antal selskaber med pålæg om at have fået forholdet bragt i orden f. eks. inden den 1. maj, således at man først derefter give besked til skifteretten om opløsning. I marts måned kan man så give tilsvarende påkrav til et nyt antal med frist til den 1. juni og så fremdeles. Så får man en rolig afvikling af disse ting, og det var

[Jens Peter Jensen.]

det forslag, jeg ikke kunne nænne at forholde ministeren kendskab til.

Jeg takker altså for det svar, der er givet, og håber, at det sidste her måske kunne finde en tilslutning.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Kun ganske kort. Det undgik hr. Jens Peter Jensens opmærksomhed, at jeg direkte nævnte § 164, stk. 3. Jeg sagde nemlig: „Aktieselskabs-registeret vil administrere beføjelsen i § 164, stk. 3, således, at urimelige virkninger undgås.“ Jeg håber, at vi ad den vej også dér kan finde hinanden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Schlüter* (KF) til statsministeren:

„Hvad vil regeringen foretage for at sikre folks ret til at færdes frit til og fra deres arbejde?“

(Spm. nr. 33).

Skriftlig begrundelse.

Den sidste udvikling omkring Info og de parodiske scener, der udspiller sig omkring medarbejdernes behov for myndighedernes beskyttelse, gør hele spørgsmålet om de gentagne ulovlige afspørringer af arbejdspladser til et principspørgsmål. Enhver borger spørger nu sig selv, hvornår han eller hun kommer i den situation, at man ikke kan færdes frit, fordi myndighederne finder en motivering for ikke at gribe ind mod ulovligheder. Det må nu klart og tydeligt siges fra regeringen, at myndighederne skal sikre folk, der færdes i lovligt ærinde. De hidtidige udtalelser fra regeringen giver jo nærmeste udtryk for, at der ikke skal gribes ind. Men det er nu engang regeringens ansvar, at lov og ret her i landet bliver respekteret.

Schlüter (KF):

Den sidste tids aktioner omkring en række arbejdspladser har to sider. Den ene er, om der skal kunne indføres fagforeningstvang i Danmark. Det vender vi tilbage til. Det andet problem drejer sig om enhver borgers ret til at færdes uantastet i lovligt ærinde.

Siden nogle blokader har udviklet sig til

at være skræmmeaktioner rettet mod medarbejdere, der ikke har ønsket at melde sig ind i fagforening, mener jeg, det er nødvendigt, at statsministeren skaffer os rene linjer. Det er nu engang regeringens ansvar, at lov og ret her i landet bliver respekteret. Efter de fagretlige regler kan et fagforbund selvfølgelig fuldt lovligt erklære blokade. Det betyder, at forbundets medlemmer forbydes at tage arbejde på den blokerede virksomhed, og det kan følges op med sympatiaktioner fra andre forbund som led i en pression. Det skal jeg ikke antaste. Der er heller ingen tvivl om, at fagforeninger kan arrangere demonstrationer foran en virksomhed for at påvirke organiserede såvel som uorganiserede medarbejdere, men det er dertil og ikke længere.

Hvor i dansk ret findes der hjemmel for, at private blokadevagter kan etablere sig med nogen som helst myndighed over for andre mennesker? Jeg er ikke i tvivl om svaret: der er ingen sådan hjemmel i dansk ret. Men jeg mener på grundlag af den seneste tids uro, at det har betydning, at landets statsminister, som jo er den øverste indehaver af ansvaret for forvaltning i Danmark, bekræfter, at det er således, at der ikke er hjemmel til, at nogen private bestemmer i forhold til andre private borgere.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg tror, det er vigtigt at understrege, at den normale situation på det danske arbejdsmarked også i dag er, at der er arbejdsfred. Der er ganske enkelte områder omfattende ganske få arbejdere, som der altså er konflikt på, men der skal ikke herske nogen tvivl om, at regeringen har den principielle opfattelse, at folk — absolut og naturligvis — skal have mulighed for at kunne færdes frit til og fra de steder, hvor de altså også har lovligt ærinde. Det gælder altså også til en arbejdsplads, over for hvilken der er etableret blokade.

Blokade som kollektivt kampskridt over for en arbejdsgiver må, hvis den skal være effektiv, nødvendigvis medføre en række sanktioner, altså en række handlinger, men de må naturligvis være fuldt lovlige. Jeg tænker på sådanne ting som opstilling af vagter, skiltning, uddeling af tryksager, samtaler med de ansatte på virksomheden osv., men igen: disse sanktioner må ikke

[Statsministeren.]

føre til vold, de må heller ikke føre til ulovlig tvang i straffelovens forstand. Jeg er sikker på, at fagbevægelsen er ganske enig med regeringen i, at arbejdskonflikter ikke må udarte på en sådan måde.

Justitsministeren har for nylig sagt her i tinget, at politiet har pligt til at gribe ind, hvis der i forbindelse med en arbejdskonflikt sker en overtrædelse af straffeloven. Jeg ved godt, at politiet arbejder under meget vanskelige vilkår i sådanne situationer, det må vi erkende. Vi må også erkende, at det er forbundet med store besværligheder at angive meget klare og faste retningslinjer. Dertil er forholdene for forskellige fra sag til sag.

Politiet er almindeligvis forsigtigt med at gribe ind i arbejdskonflikter. Det må jeg også sige, at jeg tror, det er klogt. Det er vanskeligt at tage stilling til, om der er forekommet strafbare handlinger under de seneste episoder, men jeg er i øvrigt sikker på, at politiet har foretaget de skridt, som man har skønnet var nødvendige. Det er vel i øvrigt også rigtigt at gøre opmærksom på, at hvis nogen føler sig gået for nær, så har de jo den mulighed, at de kan anmelde forholdet.

Hvad angår det spørgsmål, som hr. Schlüter har stillet, kan jeg sige, at der jo fra forskellig side er givet udtryk for, at der ikke er tilstrækkeligt værn for folks frie færden i situationer som denne her. Jeg mener, at de gældende regler er tilstrækkelige, men jeg vil også gerne understrege, at regeringen ikke vil afvise, at der eventuelt kan være behov for at tydeliggøre lovgivningen, men jeg mener, det forudsætter en nærmere undersøgelse.

Jeg vil også gerne understrege, at det er en ufravigelig betingelse for en sådan lovændring, at der ikke derved sker begrænsninger af de rettigheder, som fagbevægelsen igennem årtier har erhvervet sig.

Schlüter (KF):

Jeg takker statsministeren for svaret, som jeg synes bidrager til at skabe klarhed.

Når statsministeren siger, at de gældende regler nok er tilstrækkelige, så er jeg tilbøjelig til at være enig med statsministeren. Jeg mener nemlig heller ikke, der er nogen tvivl,

og derfor må jeg forstå statsministerens svar således, at der altså ikke i dansk ret findes hjemmel for, at private blokadevagter kan etablere sig med nogen myndighed over for andre. Der findes ingen lovbestemmelse, som beføjede blokadevagter til at træffe aftale om, at nogen nådigst kan få lov — og andre ikke kan — til at komme ind på en virksomhed. Der findes ingen adkomst, som betyder, at blokadevagter kan antaste ansatte, som ønsker at gå fra offentlig vej og ind i en bygning. Der findes ingen lovhjemmel for, at blokadevagter kan visitere andre menneskers tasker og bagage. Sådan forstår jeg det.

Det er uholdbart, hvis samfundet fortsat bøjer sig for blokadevagtens ulovlige skridt, og jeg takker for statsministerens svar, hvis jeg må opfatte det som en bekræftelse af, at det ganske savner adkomst i dansk ret og ganske enkelt er ulovligt, når blokadevagter tiltager sig samfundsmyndighed. Ingen, jo heller ikke i fagbevægelsen, kan være tjent med, at sådanne aktioner fortsætter. For retsfølelsens skyld er det vigtigt, at man kan opfatte statsministerens svar således, at folk, der færdes i lovligt ærinde, uden videre og ganske automatisk har krav på myndighedernes beskyttelse.

Lowzow (KF):

Jeg takker også mange gange for statsministerens besvarelse denne gang. Det glæder mig, det var en betydelig uddybning af det svar, jeg fik af justitsministeren sidste gang, idet man nu her siger, at regeringen ikke vil afvise, at der kan være behov for yderligere tydeliggørelse af lovgivningen. Det var netop det, jeg udbad mig med mit spørgsmål sidste gang.

Derfor vil jeg også godt spørge statsministeren eller have bekræftet fra denne talerstol, at når der, som der står i avisen, har fundet sortering af post sted i den såkaldte demonstrationskæde — der stod, at den postale udbringelse til „Strandlyst“ kom adressaterne i hænde, når det var til patienter på plejehjemmet, men forstander Gundersens post blev afvist — så mener jeg, at nogle strejkvagter er gået langt, langt ud over, hvad man på nogen måde kan kalde arbejdskamp. Så er vi inde på et indgreb i brevhemmigheden, i udøvelse af offentlige rettigheder og

[Lowzow.]

offentlige myndigheders normale pligter. Jeg vil meget gerne have, at statsministeren vil bakke mig op i dette spørgsmål.

Kurt Hansen (VS):

Én ting er, om og i hvilket omfang regeringen vil modsætte sig lovmæssige stramninger over for lønarbejdernes muligheder for at føre arbejdskamp. En anden ting er, om regeringen passivt vil se til, mens der sker rent administrative stramninger, som er i strid med hidtil gældende praksis.

Politiets indgreb over for Info-blokaden i nat er faktisk en rent administrativ stramning. Indgrebet blev begrundet efter straffelovens § 260. Om denne § 260 siger den tidligere ombudsmand, professor Hurwitz, som citeret i notatet til arbejdsmarkedsudvalget af den 13. d. m.:

„Den vold, der er tale om, skal være vold på person; uden for begrebet falder fysisk magtanvendelse, der ikke involverer personlig overlast, f. eks. afspærring af adgang til en lokalitet.“

Samme fortolkning kan findes hos andre juridiske eksperter, og som den omtalte paragraf er brugt — det var i forbindelse med Bækkelund-konflikten — ville den altså ikke gælde.

Mit supplerende spørgsmål er derfor, og det må statsministeren meget gerne svare på på regeringens vegne, hvis det er muligt: tager regeringen afstand fra en administrativ stramning af fortolkningen af straffelovens § 260, og vil regeringen tage skridt til at håndhæve den tolkning, som professor Hurwitz har givet, og som hidtil har været den, der har været anvendt i forbindelse med tolkninger omkring blokade? Derudover vil jeg godt spørge, om statsministeren vil sørge for, at det bliver grundigt undersøgt, om politiet har foretaget strafbare handlinger i forbindelse med nattens indgreb over for Info-blokadevagterne.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil allerførst sige til hr. Schlüter, som har glædet mig med at være meget saglig i sin motivering for spørgsmålet, at når sagerne behandles på den saglige måde, så er der vel også muligheder for at finde løsninger, hvis man igennem en undersøgelse konstaterer, at der måtte være behov for det.

Til hr. Lowzow vil jeg sige, at hvad jeg har sagt, svarer ganske nøje — ikke ord til ord, men i det reelle indhold — til det, som også justitsministeren har tilkendegivet. Når hr. Lowzow beder mig om en fortolkning af et specielt problem, så vil jeg sige, at det vil jeg afstå fra, for jeg mener ikke, det er min opgave i denne situation at gøre netop det og på det grundlag, jeg sådan lige får stukket ud i form af et spørgsmål.

Til hr. Kurt Hansen vil jeg sige, at det, der er foretaget fra politiets side i nat, finder jeg egentlig har været en nødvendig og altså dermed også en rigtig handling og ikke indeholder nogen stramning af den frie aktionsret, som de faglige organisationer har og også fortsat skal have.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Kurt Hansen (VS)* til statsministeren;

„Kan statsministeren garantere, at regeringen om nødvendigt vil udskrive valg for at stoppe kristeligt folkeparti og de konservatives forsøg på at splitte fagbevægelsen op og give arbejdsgiverne grønt lys for at benytte sig af uorganiseret og dermed underbetalt arbejdskraft?“

(Spm. nr. 39).

Skriftlig begrundelse.

Regeringen, socialdemokratiet og toppen af fagbevægelsen har siden valget — og naturligvis også før den tid — efter bedste evne forsøgt at ødelægge arbejderklassens kampmuligheder og binde arbejderne til at varetage kapitalens interesser. Vi mener derfor ikke, at vi kan stole på, at socialdemokratiet ikke også vil kapitulere på dette afgørende punkt.

På den anden side vil socialdemokratiet jo gerne kalde sig et arbejderparti, og man kunne derfor forestille sig, at socialdemokratiet — måske af rent opportunistiske grunde — ville benytte lejligheden til at sminke facaden og sige fra.

Vi mener, at det er vigtigt, at arbejderklassen og fagbevægelsen hurtigst muligt bliver klar over, hvor de står, så man kan diskutere, hvilke kampmidler der må tages i brug.

Kurt Hansen (VS):

Jeg beklager faktisk meget, at det overhovedet er nødvendigt at stille dette spørgsmål, men regeringen har haft tid nok til at sige sin mening omkring de her ting, og det er endnu ikke sket. Regeringens og socialdemokratiets hidtidige klassesamarbejdspolitik tillader os ikke at betragte det som en selvfølge, at regeringen vil stå fast over for de igangværende bestræbelser på at nedbryde lønarbejdernes organisering.

VS er som bekendt ikke ukritisk over for fagbevægelsen. Vi ser da også en del af baggrunden i de verserende konflikter i den velbegrundede skepsis til og mistillid over for fagbureaukratiet, som følger af LOs — all right, lad os kalde det perspektivløse politik. Men det medfører naturligvis ikke, at vi stille og roligt vil se på, at grundlaget for lønarbejdernes organisering fjernes, og at der åbnes mulighed for uindskrænket anvendelse af uorganiseret og dermed underbetalt arbejdskraft.

Spørgsmålet tager ganske enkelt sigte på at få afklaret: er der overhovedet nogen grænse for, hvilke borgerlige flertalsbeslutninger regeringen og socialdemokratiet vil finde sig i at administrere? Vil statsministeren klart og tydeligt svare på, om den socialdemokratiske regering vil lade sig påtvinge en lovgivning, som reelt svækker lønarbejdernes muligheder for at organisere sig og dermed forbedrer kapitalens muligheder for at trykke lønningerne og øge udbytningen så meget, at det vil få uoverskuelige konsekvenser og måske i særdeleshed i den nuværende beskæftigelsessituation?

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Til hr. Kurt Hansen har jeg kun et ganske kort svar. Man kan ikke forlange, ikke vente, at regeringen her i spørgetiden skal tage, som hr. Kurt Hansen siger, klar stilling til et forslag, som vi endnu ikke kender. Vi har ikke modtaget disse forslag, og vi vil naturligvis tage stilling til dem, når de bliver fremsat og får en første behandling her i folketinget.

Så spørger hr. Kurt Hansen også i sit spørgsmål, om regeringen om nødvendigt vil udskrive valg. Det ville være første gang, hvis man benyttede lejligheden til i spørgetiden at erklære, at man ville udskrive valg.

Jeg kan altså ikke rigtig efterkomme det ønske.

Kurt Hansen (V):

Det er ikke et spørgsmål, om jeg opstiller en ønskeseddel og så prøver at få den opfyldt. Det er et spørgsmål om, hvordan realiteterne ville komme til at forme sig ude omkring på arbejdsmarkedet, efter at det eventuelt ville ske, at en socialdemokratisk regering havde lagt ryg til noget sådant, som vi i principperne godt kender. Det er det, jeg synes er vigtigt. Vi ved, at i princippet er der flere borgerlige partier, der søger at få undergravet mulighederne for en solidaritet inden for fagforeningerne, inden for store dele af fagbevægelsen. Det synes jeg godt man i princippet kan tage stilling til og give udtryk for. Jeg er overbevist om, at det vil få stor, stor betydning for fremtidige løn- og arbejdsforhold inden for arbejderklassen.

Arnfast (CD):

Jeg er glad for, at statsministeren afviste spørgsmålet om udskrivning af valg, for så vil jeg jo nok sige, at disse blokadevægter nåede en betydelig virkning af de nattevægter, de har holdt.

Sidste afsnit i begrundelsen fra hr. Kurt Hansen lyder:

„Vi mener, det er vigtigt, at arbejderklassen og fagbevægelsen hurtigst muligt bliver klar over, hvor de står, så man kan diskutere, hvilke kampmidler der må tages i brug.“

Dér ligger det sådan, at centrum-demokraterne i morgen fremsætter et forslag til tydeliggørelse af § 261 i straffeloven om ret til adgang til ejendomme, kirker, skoler m. v.

Vel har statsministeren ikke set dette forslag, og vel har statsministeren lige sagt, at han ikke vil tage stilling til forslag før, men jeg hørte før i svaret på det forrige spørgsmål, som jeg ikke havde lejlighed til på grund af reglerne herinde at deltage i debatten om, at statsministeren var villig til i givet fald — eller ikke ville afvise, hvor der var behov for det — at skærpe reglerne. Det vil jeg gerne have tydeliggjort på den måde, om statsministeren vil medvirke til det forslag, som statsministeren vist er bekendt med, om ændring af borgerlig straffelov med

[Arnfast.]

et tillæg til § 261, således at vi kan få en tydeliggørelse til brug ikke mindst for de embedsmænd, der skal varetage denne meget, meget penible opgave.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg ved ikke, om jeg kan dele glæden over, at der ikke bliver udskrevet valg, men jeg vil da godt sige, at det er vel naturligt, at der rejses de spørgsmål, som er rejst i dag på baggrund af det misbrug, som finder sted af den situation, vi befinder os i på arbejdsmarkedet. Der er en vis sammenhæng mellem spørgsmål nr. 33, 39, 34 og 36 i dag, der vel i og for sig alle sammen går på at angribe fagbevægelsens ret til at sikre løn- og arbejdsvilkår; der er også nævnt ord som fagforeningstvang, og at det skal gøres til noget odidiøst at søge at organisere mennesker herhjemme.

Jeg vil godt sige, at den normale fredstilstand, som er på arbejdspladserne, og som er nævnt, dækker jo i virkeligheden også over, at der samtidig sker en udpining af arbejdskraften, at mennesker i kraft af arbejdsløsheden prøver på at tvinge rettigheder igennem, som de ikke kunne tvinge igennem under normale forhold. Jeg vil da godt anmode ministeren om at undersøge, når man skal diskutere de lovforslag, som er bebudet, i hvilket omfang arbejdsgivere ved at anvende uorganiseret arbejdskraft unddrager sig gældende overenskomstbestemmelser og lovmæssige bestemmelser om lønforhold, opsigelsesregler, sikkerhedsbestemmelser på arbejdspladserne, betaling af feriepenge o. lign. Det er en kendsgerning, at det netop er her, den uorganiserede arbejdskraft er en trussel mod hele arbejdsmarkedet.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hr. Arnfast stillede det spørgsmål, hvilken holdning jeg ville have og hvilken holdning regeringen og socialdemokratiet vil have til det forslag, som centrum-demokraterne fremsætter. Jeg har ikke andet at sige til det end: vent og lyt. Men der er én ting, vi ikke vil være med til, og det er, hvis der er nogen af de forslag, der fremsættes, som undergraver de faglige organisationers ret til at kunne aktionere. Det vil vi ikke være

med til, men lad os nu se på de forslag, der måtte komme frem.

Til hr. Jørgen Jensen vil jeg gerne sige, at jeg egentlig er enig i, at det er sådan eller ofte vil være sådan, at uorganiserede kan virke undergravende for dem, som har overenskomstmæssige aftaler. Men det er altså ting, der må klares af de faglige organisationer på arbejdsmarkedet og med de lovlige midler, som de nu engang har mulighed for at anvende, og så må man vel endda sige, at det er lykkedes ganske godt for de danske faglige organisationer at klare i hvert fald disse problemer i meget, meget stor udstrækning.

Hr. Kurt Hansen sagde, at man undergravede solidariteten, og dér vil jeg sige, at der er flere måder, man kan gøre det på. Der skal nok være visse borgerlige grupper i samfundet, som spekulerer i en undergravelse af den faglige solidaritet. Der er også grupper på den anden fløj, som også undergraver solidaritet, og begge grupper er for så vidt lige skadelige, når det drejer sig om at fastholde et arbejdsmarked, der klarer sine problemer selv, og det er jo det, der i virkeligheden har været tilfældet i en meget, meget lang årrække.

Jeg vil derfor benytte lejligheden til at tage afstand fra dem, der er på det yderste venstre og på det yderste højre, og vi har begge grupper repræsenteret her i tinget. Det er dem, der er de farlige i denne situation, og det er i den situation, det drejer sig om for alle os andre at holde hovedet koldt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Voigt* (FP) til indenrigsministeren:

„Ministeren bedes oplyse, hvilke skridt han vil tage over for det fynske amtsråd, der i strid med principperne i dansk forvaltningsret har fyret sygehjælper Ragnhild Jensen, Nyborg, den 10. oktober 1975.“

(Spm. nr. 34).

Skriftlig begrundelse.

Den 10. september spurgte jeg ministeren, om han ville tage skridt til, at folk kunne blive i deres stillinger, indtil folketinget havde taget stilling til fremskridtspartiets forslag om stop for tvangsudskrevne midler

[Voigt.]

af fagforeningskontingent til partipolitisk virksomhed.

Ministeren nævnte i sit ufuldstændige svar, at der i domstolenes praksis ved flere lejligheder er givet udtryk for, at medlemskab af en fagforening ikke kan gøres til betingelse for ansættelse eller forbliven i en stilling i offentlig tjeneste, herunder også kommunal tjeneste. Ministeren tilføjede, at den ordning, som jeg ønskede han skulle gennemføre inden for det kommunale område, altså for så vidt gælder i forvejen.

Ifølge en højesteretsdom fra 5. december 1966 om en mand, der var ansat i vandbygningsvæsenet, er fyringen af Ragnhild Jensen ulovlig. Denne højesteretsdom medførte i øvrigt, at daværende folketingsmand Ib Thyregod (V) den 25. januar 1967 spurgte daværende indenrigsminister Hans Hækkerup, om han ville indskærpe over for kommunerne, at de her nævnte forhold blev overholdt, hvilket blev bekræftet.

Voigt (FP):

Den 10. september stillede jeg et spørgsmål til indenrigsministeren for at forebygge, at netop det her spørgsmål skulle stilles i dag. Der er jo sket det, at man har fyret Ragnhild Jensen, hvor jeg den 10. september påpegede, at man kunne komme i den situation.

Det er jo ikke ministeren ubekendt, at det er i strid med principperne i dansk forvaltningsret, jeg skal her henvise til højesteretsdommen af den 18. juni 1958 om Agnete Hansen og ligeledes til havnebetjent Anders Brun Jensens sag fra den 5. december 1966. Jeg vil gerne med den højtærede formands tilladelse have lov at citere fra det upolitiske Fyens Stiftstidende den 11. oktober, hvor man har skrevet en udmærket ledende artikel, hvis ord jeg gerne vil gøre til mine:

„Så blev Ragnhild Jensen fyret. Dermed lykkedes det omsider med amtspolitikeres hjælp at få skåret endnu en skive af den personlige handlefrihed hertillands.

Rundt om sidder der vel i dag et par sygehusportører og føler sig som sejrrie romerske feltherrer, men de kommer til at undvære folkets jubel.

Sent skal vi glemme, at de tog syge mennesker som gidsler i en strid, der til syvende og sidst kun drejede sig om penge.

— Vi er klar til at modtage en eventuel erstatningssag fra Ragnhild Jensen, fastslår amtsborgmester Jens Peter Fisker modigt. Er De også klar til selv at betale, hvad den sag kommer til at koste, hr. amtsborgmester?

Hvis ikke, er det nok klogt at dæmpe tonen lidt ned. Det er jo nemlig ikke nogen helt almindelig erstatningssag, der i givet fald bliver tale om.

Sagens baggrund er nemlig en ulovlig afskedigelse. I sig selv er det en fantastisk tanke, at politikere i et retssamfund åbent bekender sig til lovovertrædelser som led i deres embedsførelse.

Men når nu oven i købet en af dem med store håndbevægelser erklærer sig beredt til at tage, hvad der kommer, må vi have lov at føje et stilfærdigt ønske til:

Må regningen blive sendt til amtsborgmesteren personligt! Ellers er der ingen fornuft i tingene. Flotte standpunkter for andres penge er ikke en bønne værd.“

Hr. minister! Jeg og en stor del af folketingets medlemmer og en meget stor del af nationen afventer i spænding Deres svar.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Hr. Voigt talte om at dæmpe tonen ned og sagde, at han med megen spænding imødeså mit svar, og det gjorde også resten af nationen, forstod jeg. Nu har jeg fornemmelsen af, at hr. Voigt altid lytter meget interesseret og spændt på, hvad jeg svarer ham, men jeg må sige, at som bekendt har spørgsmålet om sygehjælper Ragnhild Jensens ansættelsesforhold tidligere været rejst over for mig, idet hr. Lennart Larson den 2. juli stillede mig et skriftligt spørgsmål om, hvorvidt jeg over for Fyns amtsråd ville indskærpe, at der ikke mellem kommunale myndigheder og faglige organisationer må indgås eller praktiseres eksklusivaftaler, altså aftaler om, at man skal være medlem af en eller anden fagforening. I den udtalelse, jeg i den anledning udbad mig fra amtsrådet, henviste dette til, at det ikke har eksklusivaftaler med bestemte fagforeninger, og at man i amtsrådets møde den 31. juli 1975 havde vedtaget ikke at afskedige sygehjælper Ragnhild Jensen.

Den udvikling, sagen nu har taget med Fyns amtsråds afskedigelse af Ragnhild Jensen i fredags, giver mig grund til at gen-

[Indenrigsministeren.]

tage, hvad jeg anførte i mit svar den 4. juli 1975 til hr. Lennart Larson, nemlig at der i domstolens praksis ved flere lejligheder er givet udtryk for, at medlemskab af en fagforening ikke kan gøres til betingelse for ansættelse eller forbliven i offentlig tjeneste.

Når en eksklusivbestemmelse i en overenskomst må anses for ulovlig, må det principielt også antages, at det heller ikke er lovligt rent faktisk at gøre ansættelse eller forbliven i en stilling betinget af, at vedkommende medarbejder indmelder sig i en bestemt organisation eller i en bestemt organisations arbejdsløshedskasse.

Efter hvad der har været oplyst om amtsrådets afskedigelse af Ragnhild Jensen, er det heller ikke sådanne forhold, der har været afgørende for amtsrådets beslutning, men det forhold, at de øvrige sygehjælpere på amtskommunens sygehuse har nedlagt arbejdet som reaktion dels på Ragnhild Jensen organisationsforhold, dels på de efter kollegernes opfattelse udfordrende udtalelser, hun har fremsat under sagens gang. Af hensyn til opretholdelsen af en forsvarlig arbejdsgang på amtskommunens sygehuse har amtsrådet herefter set sig nødsaget til at afskedige sygehjælperen, også ud fra den betragtning, at ethvert samarbejde fremover var umuliggjort.

Efter hvad der er blevet oplyst i pressen, agter Ragnhild Jensen at indbringe spørgsmålet om lovligheden af afskedigelsen for domstolene, og herunder vil det formentlig blive pådømt, om hun, uanset om amtsrådet har handlet ud fra en slags nødretlige betragtninger, har krav på en erstatning. Under hensyn hertil må jeg finde det rettest, at jeg ikke på nuværende tidspunkt indlader mig på en nærmere bedømmelse af lovligheden af den foretagne afskedigelse af sygehjælperen, som jeg mener må være domstolens og domstolens alene.

Voigt (FP):

Det er meget svært at føre en debat med den ærede indenrigsminister. Det svar, han lige har stået og læst op her, har vi hørt til bevidstløshed. Han nævnte det to gange den 10. september, men svarede i realiteten ikke ret meget på mit konkrete spørgsmål, for det kan ikke hjælpe noget, at indenrigsministeren her står og siger, at han ikke agter at

tage noget skridt over for det fynske amtsråd, som direkte i strid med dansk forvaltningsret har foretaget en ulovlig handling. Man kan ikke lægge sygehussagen til grund for, at nogle portører og nogle sygehjælpere har nedlagt arbejdet i protest mod dette. Så burde det have været amtsrådets opgave at fyre disse mennesker, som foretog en ulovlig aktion, og så kunne man passende have brugt civilforsvaret, og hvad vi har af kræfter, til at udføre det livsvigtige arbejde. Det kan ikke være rimeligt, at man skal finde sig i sådan nogle forhold med udøvelse af den politiske forfølgelse, som det er i Ragnhild Jensen-sagen. Jeg beder indenrigsministeren om endnu en gang at bekræfte her, at han ikke agter at gribe ind, selv om der sidder 15 lovbydere i det fynske amtsråd.

Inge Krogh (Kr.F):

Jeg vil gerne spørge indenrigsministeren, hvilke provokerende udtalelser det er, fru Ragnhild Jensen er kommet med. Jeg har fulgt sagen meget nøje, og jeg mener, hun har reageret meget reelt og jordbundet. Hun har kæmpet for sin ret til selv at vælge arbejdsløshedskasse og fagforening, og hun har passet sit arbejde, når det har kunnet lade sig gøre, og jeg har kun hørt gode udtalelser fra hendes overlæge og afdelingssygeplejerske.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg forstår, at hr. Voigt har en særlig forkærlighed for, hvad jeg siger. Når jeg læser op, er det af hensyn til og af høflighed over for hr. Voigt, så han kan indsuge hvert eneste ord, der siges herfra, så det ikke siges forkert. Og når hr. Voigt har hørt det til bevidstløshed, så er det første gang, jeg har sagt nogle af tingene her i dag.

Må jeg i øvrigt sige til hr. Voigt vedrørende dette med at fyre alle disse mennesker, at både et amtsråd og en indenrigsminister har ansvar for, at også sygehussene kører. Og dette med bare at sætte civilforsvaret ind kan jo være en meget stor morsomhed i en alvorlig situation, men det er i hvert fald ikke den måde, man skal gøre det på.

Må jeg sige til fru Inge Krogh, at det, jeg sagde om provokerende udtalelser, ikke var mine ord, det var et citat af amtsrådsflertallets begrundelse for en afskedigelse.

Voigt (FP):

Blot lige til indenrigsministeren, at det var bestemt ikke en morsomhed, når jeg nævnte civilforsvaret, for de er skam udmærket uddannede, disse mennesker. Indenrigsministeren er åbenbart ikke bekendt med, at det kun var 10 pct. af den samlede masse, der strejkede på Fyn. Det var kun 300 ud af 3.000, der strejkede, og disse 300 forsøgte med mange forskellige midler at forhindre det daglige arbejde på sygehuset, så der er altså ikke tale om nogen morsomhed. Jeg mener virkelig alvorligt, at vi kunne have sat civilforsvaret ind, men det kan vi jo vende tilbage til ved det næste spørgsmål.

Jens Peter Jensen (V):

Må jeg som en af dem, der har været involveret i denne sag i mange, lange og besværlige forhandlinger, sige her, at jeg synes, at indenrigsministeren har ret i, at han ikke kan svare positivt i hr. Voigts forstand på det spørgsmål, der er stillet, og jeg finder, det er urimeligt, at man her kommer med en udtalelse om, at der sidder 15 lovbydere i det fynske amtsråd. De 15, der her sigtes til, er mine modstandere i denne sag, men jeg synes ikke, at de skal betegnes som lovbydere, så længe der ikke foreligger en domstolsafgørelse, der kunne bekræfte en så stærk udtalelse.

Formanden:

Medspørgere kan få ordet for at stille spørgsmål. Det savnede jeg her.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Voigt* (FP) til indenrigsministeren:

„Ministeren bedes oplyse, hvordan han vil sikre, at patienterne på vore sygehuse får en normal pleje, samt hvordan fjernelsen af snavsetøj og lignende skal foregå, hvis der atter udbryder strejker i lighed med f. eks. Ragnhild Jensen-sagen.“

(Spm. nr. 36).

Voigt (FP):

Jeg kan forstå på formanden, at man ikke må kommentere, så jeg skal undlade at kommentere, hvad hr. Jens Peter Jensen sagde, men tale med ham bagefter.

Når jeg har stillet det spørgsmål her til indenrigsministeren, så er det, fordi det er sådan, at hvis nu de 3 radikale i det fynske amtsråd ikke havde gjort sig til lovbydere, så havde vi stået i den situation, at strejken havde fortsat, og for mig at se, og efter hvad jeg har fået oplyst, er der ikke en ordentlig katastrofeplan i en sådan situation.

Det bevirkede bl. a., at portører nægtede at transportere medicin, der af læger blev betegnet som vigtig. En patient blev dårlig på en afdeling, mistænkt for blodprop i hjertet, men man nægtede at køre ham ned. Man stod og forhandlede i 20 minutter med portørerne, hvorefter andet personale måtte klare det. Portører har nægtet at indsamle snavsetøj og affald, på trods af at den vagthavende overlæge henviste til infektionsrisikoen. Portører har nægtet at transportere blodprøver til analyse for 4 akutte patienter. Sådan kunne jeg nævne en stribe af lægepåstande, der er kommet fra flere forskellige sider, bl. a. igennem læserbreve og igennem interviews, og disse forhold er da uacceptable.

Jeg vil gerne stille det tillægsspørgsmål i relation til det spørgsmål, jeg har stillet, om indenrigsministeren vil pålægge amtsborgmester J.P. Fisker, at man får en katastrofeplan, hvis der skulle udbryde en lignende strejke, således at vi forebygger den slags ting her, hvor mennesker kan komme i livsfare.

Indenrigsministeren (*Egon Jensen*):

Jeg tror ikke, at jeg behøver pålægge amtsborgmesteren for Fyn at lave en særlig katastrofeplan for Fyn, for det gælder for samtlige landets sygehuse, at man har det, der hedder en sygehusberedskabsplan.

Men i anledning af det spørgsmål, hr. Voigt har stillet mig, skal jeg sige, at det først er nødvendigt, at jeg citerer sygehuslovens § 1, der fastslår, at sygehusvæsenet varetages af amtskommunerne. Amtsrådene har altså ansvaret for sygehusvæsenet i dette land. Det ved spørgeren jo nok i forvejen, men det er meget væsentligt at fæstholde, også set i relation til den konkrete sag, spørgeren nævner.

Der spørges om, hvad indenrigsministeren vil foretage sig, hvis der atter udbryder strejke i lighed med f. eks. Ragnhild Jensen-

[Indenrigsministeren.]

sagen. Jeg vil derfor kort sige et par ord om denne sag, som vel ikke er noget tilfældigt valgt eksempel, og hvor man, om jeg så må sige, foruddiskonterer en begivenhed, som vel ingen af os ønsker skal ske på Fyn mere.

For sådanne konflikters behandling er der i loven om arbejdsretten af 13. juli 1973 og i de hovedaftaler, Amdrårdsforeningen har indgået med de faglige organisationer, fastlagt ganske bestemte procedurer. Også det offentlige er siden 1973 omfattet af arbejdsretsloven. Så vidt jeg er orienteret, har amtsrådet på Fyn ganske nøje fulgt det system og de procedurer, som lovgivningen og Amdrårdsforeningens hovedaftale med danske kommunalarbejdere foreskriver.

Sagen blev indbragt for arbejdsretten, hvor indklagede LO erkendte, at arbejdsstandsningen var overenskomststridig, og at organisationerne ville pålægge de strejkende at genoptage arbejdet snarest muligt. Sagen er udsat på bodsspørgsmålet. LO opfordrede herefter de strejkende til at genoptage arbejdet, da der var tale om ulovlig arbejdsnedlæggelse.

Sådan virker nu engang det fagretlige system, og det har ikke noget som helst formål, hr. Voigt, hvis det er det, spørgeren efterlyser, at indenrigsministeren skulle stille forslag om en lov, hvorefter arbejdsnedlæggelsen skulle være ulovlig; det er den i forvejen.

Fyns amtsråd har fulgt det gældende system og handlet på grundlag af dette med forsvarlig hensyntagen til sygehusene og dermed patienternes tarv. Jeg har fuld tillid til, at landets øvrige amtsråd vil handle på samme ansvarlige måde, hvis en lignende situation skulle opstå. Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er første gang, vi har en sådan situation med ulovlig arbejdsnedlæggelse inden for det danske sygehusvæsen. Og skulle vi så lade være med at tage hul på, foruddiskontere, en begivenhed, som vi bare ikke ønsker?

Voigt (FP):

Det glæder mig for en gangs skyld, at jeg kan takke indenrigsministeren for et nogenlunde hæderligt var. Men jeg vil gerne sige til indenrigsministeren, at det da er bedre at forebygge end at helbrede, og ministeren er sikkert enig med mig i, at situationen kan

opstå igen. Den situation her er noget, der har udviklet sig igennem de sidste 2-3-4 år, og det vil blive ved. Derfor vil jeg spørge indenrigsministeren: kunne man ikke i en sådan situation give sygehusvæsenet bemyndigelse til at indkalde disse mennesker, der er uddannet i civilforsvaret, til at udføre portørarbejde, når det drejer sig om mennesker? Indenrigsministeren må da sikkert være enig med mig i, at menneskeliv går da frem for alt andet. Jeg siger ikke, vi skal bryde ind i deres faglige ret til at strejke osv. Det, der interesserer mig i denne konkrete sag, er, om vi kan være sikre på, at mennesker på sygehusene får skiftet deres sengetøj, at vi får fjernet det snavsede tøj, at patienterne bliver kørt til operationsstuerne, når det er påkrævet, at de skal opereres. Vil ministeren svare mig på det?

Indenrigsministeren (*Egon Jensen*):

Det glæder mig, at hr. Voigt betragtede svaret som sagligt. Det er de altid, når jeg forsøger at aflevere dem til hr. Voigt. Men når jeg siger, når det drejer sig om civilforsvaret, så er det jo andre opgaver end indbrækken i fagretlig strid.

Jeg er helt enig med hr. Voigt i, at menneskeliv går frem for alt, men jeg synes ikke, det tjener noget formål på grund af en isoleret episode straks at lave beredskab for hele landet.

Hvad angår civilforsvaret, ville jeg være meget betænkelig ved, at civilforsvaret skulle sættes ind i en strid af fagretlig karakter. Det er klart, at en situation kan opstå, men hvordan den opstår, hvordan den vil være, det kan man ikke sige på forhånd.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ib Nørhønd* (DKP) til udenrigsministeren:

„Vil ministeren i anledning af den nye militærproces mod Luis Corvalan og hundrede andre gøre forestillinger over for den chilenske regering?“

(Spm. nr. 38).

Skriftlig begrundelse.

Jeg har ved tidligere lejligheder henledt opmærksomheden på den chilenske militærjuntas efterstræbelse af politiske fangers liv

[Ib Nørlund.]

og i særdeleshed af Luis Corvalans. Ministeren har da erklæret sig interesseret i yderligere oplysninger som grundlag for eventuel handling.

Der foreligger nu meddelelser om, at en omfattende militærproces er sat i gang i Valparaiso mod Corvalan og 100 andre kendte repræsentanter for Unidad Popular. Processen befinder sig i sit hemmelige stade, men som erfaringen viser, kan sådanne processer hurtigt føres over i hovedforhandlingens fase, undertiden med meget hurtig domfældelse, herunder også dødsdomme. Specielt må Corvalans liv anses for at være i overhængende fare.

Der kan henvises til, at juntaen trods sin opløsning af parlamentet dermed ikke har ophævet parlamentsmedlemmernes immunitet, som efter chilensk lov gælder 8 år efter valget. Luis Corvalan er senator, valgt i Valparaiso.

Da reaktioner fra verdensoffentligheden ikke er uden virkning, opfordres regeringen til at gøre forestillinger over for den chilenske regering.

Formanden:

Spørgsmålet vil blive besvaret af statsministeren.

Ib Nørlund (DKP):

Udenrigsministeren har før givet mig ret i — og jeg går ud fra, at statsministeren også gør det — at den chilenske militærfascismes overgreb mod det chilenske folk og dets demokratiske kræfter er en sag, som må angå hele verdensoffentligheden og dermed også os. Deraf fremgår også nødvendigheden af til stadighed at følge og afdække de ugeringer, der begås, og gøre mest muligt for at hindre dem.

Uden for Chiles grænser viste en begivenhed for nylig, hvilke alvorlige metoder der bringes i anvendelse i anledning af det mord, der blev begået på den kristelig-demokratiske politiker Bernardo Leighton, som tilsluttede sig oppositionen mod juntaen.

Nu bevæges verdensoffentligheden af bekræftede efterretninger om et nyt skridt i undertrykkelsen. Der er påbegyndt en hemmelig proces ved marinens militærtribunal i Valparaiso mod Luis Corvalan, gene-

ralsekretær for det kommunistiske parti, og 100 andre af Unidad Populars folk af forskellige retninger. Når jeg siger en hemmelig proces, så er det i sig selv et udtryk for vilkårligheden i den fascistiske magtudøvelse. Den omfatter nemlig først en hemmelig fase, hvor de anklagede er uden forsvarere og uden forbindelse med dem, prisgivet torturmetoder, som jo er dokumenteret. Med kort varsel kan en sådan proces erklæres for åben, dvs. at domme kan forkyndes. For nylig varede det på den måde en halv time at forkynde 8 dødsdomme. Processen foregår også på grundlag af hemmelige såkaldte sikkerhedsbestemmelser, som forsvarerne end ikke må kende. Disse metoder er nu særligt sat ind imod Corvalan, som spiller en fremtrædende rolle i hele modstanden. Hans egen sagfører, Fernando Ostorol, er kastet i fængsel og er blevet pint, og nu føres sagen videre af en kristelig-demokratisk sagfører, Luis Ortis Quiroga, som kræver løsladelse, også med den formelle begrundelse, at Corvalan efter chilensk lov stadig er omfattet af parlamentarisk immunitet selv efter parlamentets opløsning, idet den er gyldig i 8 år og han er valgt i 1969 i Valparaiso — for øvrigt med det største stemmetal af alle kandidater i Chile dengang.

Jeg vil fremhæve det, fordi den interesse, som man ellers omfatter interparlamentarisk samarbejde med, kan give en anledning til netop at gribe ind her. Det gør FN-resolutionerne også. Jeg opfordrer altså regeringen til — sammen med det øvrige pres fra verdensoffentligheden — at finde veje til at gøre forestillinger.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil allerførst tilkendegive over for hr. Ib Nørlund, at jeg er enig i den opfattelse, at ugeringer, som det blev udtrykt, i andre lande også er noget, der vedrører os.

Jeg kan sige, at efter at regeringen for et par uger siden fra flere sider modtog, hvad man kalder forlydender om forestående krigsretssager mod en række fængslede chilenske politikere, herunder altså også Luis Corvalan, har regeringen i samarbejde med en række andre lande arbejdet på en fælles henvendelse til den chilensiske regering i sagens anledning. Henvendelsen ventes at blive foretaget meget snart.

[Statsministeren.]

Jeg kan altså besvare hr. Ib Nørlands spørgsmål bekræftende og kan tilføje, at regeringen fortsat vil følge udviklingen i Chile og arbejde for en løsladelse af alle politiske fanger i landet.

Ib Nørland (DKP):

Jeg takker for den oplysning, der blev givet, som ikke har været bekendt før, om, at man arbejder på en fælles henvendelse. Jeg forudsætter altså, at den foregår netop med henblik på den sag, som jeg her har fremdraget. Der er så meget mere grund til at takke for det, som jeg bemærkede, at regeringen ikke brugte lejligheden i FN's generaldebat forleden til at komme ind på spørgsmålet.

Jeg vil udtrykke forhåbning om, at den henvendelse, som er varslet, virkelig får en sådan karakter, at den er med til at øve det pres, som jeg har fremhævet.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af Voigt (FP) til justitsministeren (18/9 75):

„Vil ministeren drage omsorg for, at unge piger i kvarteret omkring Colbjørnsensgade i København bliver fritaget for politiets chikane, og at politiet i stedet bliver sat til at sørge for, at vore ældre medborgere kan færdes i større tryghed på vore veje og gader?“

(Spm. nr. 2).

Begrundelse.

Det fremgår af Ekstrabladet for den 17. september, at piger, der f. eks. bor på Pension Desmer, ikke må færdes uden for pensionen, at betjente sidder og lurere med kikkerter, samt at man slår til, når pigerne vrikker med det, der sidder højest, når man plukker jordbær.

Det kan ikke være rimeligt, at politiets kræfter skal bruges på den slags heksejagter. Vi lever i 1975 og ikke i det 18. århundrede — i hvert fald nogle af os — og den personlige frihed kan ikke i den grad krænkes. Det må dog være sådan, at menne-

sker i dagens Danmark må gøre ved sig selv, hvad de vil, når de ikke kan skade andre.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (8/10 75):

I foråret 1974 konstateredes en vis stigning i kriminaliteten på Vesterbro.

Foranlediget af denne udvikling anmodede den daværende justitsminister den 30. april 1974 efter forudgående forhandling med politidirektøren i København Københavns politi om at overveje mulighederne for en øget politimæssig indsats over for det kriminelle miljø på Vesterbro, herunder særligt prostitutions-, pornografi- og narkotikakriminaliteten. Man anmodede endvidere om, at der blev søgt gennemført en skærpet kontrol med henblik på eventuel udvisning af udlændinge, der færdedes i miljøet. Samtidig blev der rettet henvendelse til handelsministeren med henblik på en stramning af beværterlovgivningen.

Den forstærkede politimæssige indsats bestod hovedsagelig i en intensivering af efterforskningen og en udvidelse af patruljeringsområdet. Følgende politiafdelinger var inddraget heri: Uropatruljen, Vesterbro politistation og dennes Halmtorvspatrulje, bevillingskontoret, Københavns politis afdeling for udlændinge samt kriminalpolitiet.

I en redegørelse af 2. maj 1975 har politidirektøren i København oplyst, at der har været tale om „en spredning af politiets indsats over alle forekommende politimæssige problemer i området, og intet ses oplyst til støtte for antagelsen af, at der i overvejende grad skulle være tale om en særlig „jagten“ af de „gadeprostituerede“, hvis tilstedeværelse i stort antal medfører forstyrrelse af den offentlige orden og i flere tilfælde har givet anledning til klager fra fribipasserende og fra beboere i kvarteret.“

Det er endvidere oplyst over for mig, at politiet over for gadeprostitutionen har benyttet hjemmelen i politivedtægtens § 6 til at meddele de prostituerede forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold på gaden inden for en vis afstand fra det sted, hvorfra den prostituerede sidst har „trukket“. Forbudene meddeles for et nærmere angivet tidsrum, der ikke kan overstige to år, og bortfalder herefter. Der skrives kun ind imod overtrædelse af forbudet, når man

[Justitsministeren.]

efter en observationstid på mindst 5 minutter er overtydet om, at den pågældende ikke foretager normal færden til og fra bopæl eller arbejdssted.

Det er i øvrigt over for mig oplyst, at østre landsret for nylig i en dom har fastslået, at et forbud af denne art var lovligt.

Jeg vil endelig gerne henvise til, at den koncentration af et kriminelt miljø, jeg indledningsvis nævnte, ud over at give anledning til politimæssige betænkeligheder også må virke belastende for beboerne i området, og at den politimæssige indsats, der er foretaget, vel netop har gjort det tryggere at færdes i dette område.

Af *Chr. Christensen* (KrF) til landbrugsministeren (19/9 75):

„Hvilke foranstaltninger agter ministeren at træffe for at sikre, at de landmænd, der har lidt store økonomiske tab på grund af tørkeskader, ikke tvinges til at forlade deres landbrug eller i bedste fald ikke tvinges til en katastrofal reducering af deres besætninger?“

(Spm. nr. 4).

Begrundelse.

Tørken har påført mange landmænd, især i Vestjylland, så store økonomiske tab, at de får vanskeligt ved at drive deres landbrug videre.

Samtlige 18 landboforeningers formænd i Ringkøbing amt har den 12. september været samlet for at drøfte tørkeskadernes omfang. Det blev konstateret, at skader og tab som følge af tørken er særdeles store, og en række landmænd sættes i store økonomiske vanskeligheder. Der har været nogen forskel på tørkens omfang i Ringkøbing amt, idet det østlige område har været hårdest ramt, men tages gennemsnittet på en almindelig bedrift på 30 ha, er tabene opgjort således:

1. Mindre udbytte af kerne og halm på 18 ha:	40.000 kr.
2. Mindre udbytte af roer, kartofler og græs på 12 ha:	38.000 -
I alt mindre udbytte	78.000 kr.

Da gødningspriserne i foråret var særdeles høje, tynger den mindre indtægt ekstra. Da

husdyrproduktionen spiller en stor rolle i Ringkøbing amt, er det nødvendigt, at der stilles kapital til rådighed for landmændene, hvis ikke flere landmænd skal gå fra deres ejendom eller blive tvunget til at reducere besætningerne stærkt, hvilket er katastrofalt for de hårdest ramte — og for øvrigt meget uheldigt for beskæftigelsen på vore mejerier og slagterier m. v.

Selv om tørken efter alt at dømme har ramt Ringkøbing amt hårdest, er mange landmænd i øvrige vestjyske amter også hårdt ramt.

Landbrugsminister *Poul Dalsagers* svar (8/10 75):

Regeringen er opmærksom på, at en del landmænd — især i det sydvestlige Jylland — har haft en meget betydelig nedgang i deres høstudbytte i år som følge af den tørre sommer, og landbrugsministeriet har sat en undersøgelse i gang for at få et klart billede af situationen.

En del af de tørkeramte landmænd vil antagelig få svært ved at finansiere de indkøb af korn og foderstoffer, som er nødvendige for at opretholde husdyrproduktionen.

For eventuelt at hjælpe disse landmænd, som uforskyldt er kommet i økonomiske vanskeligheder, og for at hindre en nedgang i den animalske produktion vil resultatet af landbrugsministeriets undersøgelse snarest blive forelagt regeringen til overvejelse.

Det er ikke muligt før disse overvejelser er afsluttet at angive de nærmere retningslinjer for en eventuel ordning, men i overvejelserne vil indgå den lov om statsgaranti for lån til tørkeramte landmænd, som folketinget vedtog i 1960 i en lignende situation.

Af *Dorte Bennedsen* (S) til handelsministeren (19/9 75):

„Finder ministeren, at det er god forretningsmoral og i overensstemmelse med lov om markedsføring, når et firma fra den ene uge til den anden forhøjer prisen på en bestemt vare med 510 kr. og så samtidig reklamerer med, at man nu giver 5 pct. ekstra rabat på grund af momsnedsettelsen indtil 1. oktober?“

(Spm. nr. 5).

[Dorte Bennedsen.]

Begrundelse.

I bladet Ugeposten, Struer, reklamerer et firma, El-Køb, den 3. september med et tilbud på et bestemt firmamærkes køleskab til en pris af kun 1.325 kr.

Den efterfølgende uge er indrykket en annonce fra samme firma om, at man kommer moms en i forkøbet og giver 5 pct. ekstra rabat, der vil blive fratrukket notaen. Man gør ikke opmærksom på, at man samtidig har forhøjet priserne på flere varer for ugen før, således at man i stedet for en rabat i virkeligheden opnår en prisforøgelse. Det drejer sig om f. eks. en forhøjelse af én type køleskab fra 1.195 til 1.265 kr., en anden type fra 1.325 til 1.835 kr. og en tørretumbler fra 2.785 til 2.985 kr. Dette giver forbrugerne et indtryk af, at man køber billigere på det tidspunkt, og at man allerede har opnået 5 pct. momsrabat, hvilket jo ikke er tilfældet. Faren ligger deri, at man måske fastholder de høje priser, også efter at momsen er bortfaldet, således at momsreduktionen i stedet for giver en prisforøgelse.

Handelsminister *Erling Jensens* svar (8/10 75):

Monopoltilsynet har undersøgt de prisforhøjelser, installationsfirmaet foretog på de „hårde hvidevarer“, der blev annonceret i et lokalt blad den 3. og den 10. september 1975.

Det er herved oplyst, at prisforhøjelsen på 510 kr. på et køleskab efter installationsfirmaets forklaring skyldes en fejl i annoncen, idet køleskabet skulle have været annonceret til samme pris i begge uger. Monopoltilsynet har videre konstateret, at forhøjelserne i de annoncerede priser fra den 3.-10. september 1975 på et andet køleskab og en tørretumbler er i overensstemmelse med avancementloven, når henses til installationsfirmaets indkøbspriser og tidligere salgspriser.

Sammenfattende udtaler monopoltilsynet, at der ved undersøgelsen ikke er konstateret overtrædelser af avancementloven, og at tilsynet ikke har grundlag for at foretage videre i sagen.

Jeg har forelagt spørgsmålet om markedsføringen for forbrugerombudsmanden, der i henhold til § 15 i lov om markedsføring fører

tilsyn med, at der ikke sker overtrædelse af god markedsføringsetik eller af lovens øvrige bestemmelser. Forbrugerombudsmanden slutter sin vurdering med at udtale:

„I betragtning af, at de to annoncer er indrykket med et kort interval, at det er sket i samme blad, og at den samme prisreduktion skal foretages efter den 1. oktober 1975 som følge af den midlertidige momsreduktion, må den benyttede fremgangsmåde anses for at være vildledende, idet annoncens formulering ved anvendelse af det suggestive, men uklare udtryk „ekstra rabat“ kan give en læser den opfattelse, at firmaets salg pr. 10. september sker på særlig gunstige vilkår, hvorved det tilsøres, at der i virkeligheden er tale om en prisforhøjelse.“

Forholdet må derfor antages at være omfattet af forbudet i markedsføringslovens § 2, stk. 1, om anvendelse af vildledende angivelser, der er egnet til at påvirke efterspørgslen efter varer.“

Forbrugerombudsmanden har i øvrigt oplyst mig om, at han for nogle dage siden har bedt den pågældende forretningsmand om forskellige oplysninger i relation til sagen. Således som loven er affattet, har jeg ingen indflydelse på forbrugerombudsmandens afgørelser i sådanne sager, men jeg går ud fra, at forbrugerombudsmanden, når han får de indkrævede oplysninger, vil overveje, hvilket skridt han eventuelt vil tage i sagen.

Af *Maigaard* (SF) til udenrigsministeren (24/9 75):

„Ved hvilken lejlighed har ministeren rådført sig med folketinget eller et af dets udvalg, før han på Danmarks vegne gav tilslutning til, at formanden for EF-landenes politiske samarbejde taler på de ni landes vegne under FN's plenardebater?“

(Spm. nr. 8).

Begrundelse.

Den italienske udenrigsminister Rumor skal i sin egenskab af formand for de ni EF-landes politiske samarbejde tale under FN's plenardebater. I betragtning af at det nordiske udenrigspolitiske samarbejde aldrig er nået så vidt, at det er lykkedes at optræde med en fælles ordfører, er de ni EF-landes

[Maigaard.]

beslutning om at tale med én stemme under plenarbejdet et skridt, som for Danmarks vedkommende er af større udenrigspolitisk rækkevidde.

Ved hvilken lejlighed har udenrigsministeren rådført sig med folketinget eller et udvalg under dette, før dette skridt af større udenrigspolitisk rækkevidde blev foretaget?

Udenrigsminister *K. B. Andersens* svar (9/10 75):

Den begrundelse, hr. Maigaard giver for sit spørgsmål om den udtalelse, den italienske udenrigsminister på de ni EF-landes vegne fremsatte som en del af sit indlæg under FN's plenardebat, rummer to helt afgørende fejltagelser. Hr. Maigaards spørgsmål savner derfor baggrund i de faktiske forhold.

Hr. Maigaard hævder, at det nordiske udenrigspolitiske samarbejde aldrig er nået så vidt, at det er lykkedes at optræde med en fælles ordfører.

Som enhver, der følger FN-arbejdet, ved, er dette forkert. De nordiske lande har igenem årene i utallige tilfælde både i FN, i dets særorganisationer og i andre internationale organisationer optrådt med fælles talsmand både i mere almene indlæg og i stemmeforklaringer. Dette vil ganske utvivlsomt også komme til at gøre sig gældende i den nuværende FN-samling.

Hr. Maigaard anfører endvidere, at de ni EF-landes beslutning om at tale med én stemme under plenarbejdet er et skridt, som for Danmark er af større udenrigspolitisk rækkevidde.

Man må heraf få det indtryk, at hr. Maigaard er uvidende om, at det langt fra er første gang, at de ni EF-lande — på samme måde som det altså har været og stadig er tilfældet med de nordiske lande — har fælles talsmand i FN. Hvad specielt generaldebatten angår, kan henvises til, at den franske udenrigsminister gjorde nogle bemærkninger på de Ni's vegne under generaldebatten i fjor. På FN's 7. ekstraordinære generalforsamling for nylig talte den italienske udenrigsminister på EF's vegne, og det er ikke usædvanligt, at de Ni i FN-generalforsamlingens udvalg fremkommer med fælles ind-

læg eller stemmeforklaringer, når det forekommer muligt, ønskeligt og praktisk.

Hvad endelig angår den direkte anledning til hr. Maigaards spørgsmål, nemlig den italienske udenrigsministers bemærkninger i sit indlæg på den nuværende 30. generalforsamling, kan jeg oplyse, at det, den italienske udenrigsminister gjorde ved den pågældende lejlighed, var at redegøre for de principielle og meget positive synspunkter vedrørende FN-arbejdet — også dets åbne karakter — som kom til udtryk i den erklæring, der blev vedtaget på EF-regeringschefsmødet i Bruxelles i juli.

Det er jo helt naturligt, at når de ni lande vedtager en erklæring om FN i en for FN vanskelig periode, at den så også bliver præsenteret for FN's medlemskreds. Jeg tror bl. a., det var vigtigt, at det blev slået fast netop i denne situation, at alle ni EF-lande er enige om det afgørende vigtige i, at alle stater, der ønsker at blive medlem af FN, kan blive det, og at man ikke må krænke medlemsstaternes rettigheder. Selvfølgelig kunne man have valgt den fremgangsmåde at lade alle ni udenrigsministre gentage dette. Jeg finder den valgte fremgangsmåde mere praktisk.

Hvad angår de eksempler, den italienske udenrigsminister i øvrigt berørte som udtryk for FN-initiativer, de Ni på forskellig vis bakker op, drejede det sig udelukkende om emner, hvor det udenrigspolitiske nævn er blevet holdt løbende underrettet om de danske synspunkter.

Jeg skal for en ordens skyld tilføje, at jeg naturligvis under mit ophold i New York i den danske delegation nøje redegjorde for det italienske indlæg og dets omtale af de fælles EF-synspunkter på FN's situation og opgave netop nu.

Af *Steen Folke* (VS) til handelsministeren (29/9 75):

„Finder ministeren det acceptabelt, at elektronikfirmaet STORNO i den nuværende beskæftigelsessituation overflytter en produktion til 40 mill. kr. fra sin fabrik i København til sin fabrik i Flensburg, fordi det er mere profitabelt?“

(Spm. nr. 16).

[Steen Folke.]

Begrundelse.

STORNO har i nogle år udbygget en filialfabrik i Flensburg — med tysk erhvervs- og egnsudviklingsstøtte — samtidig med at en afdeling på Sundholmsvej er blevet nedlagt.

I den nærmeste fremtid må det forudses, at der vil ske afskedigelser på STORNOS fabrik på Artillerivej efter overflytningen til Flensburg af produktionen til 40 mill. kr.

For øjeblikket foregår der en konflikt på STORNO, hvis ledelse kategorisk har afvist et lønkrav fra 112 radiomekanikere og maskinarbejdere. Dette kan naturligvis ses som et almindeligt led i Dansk Arbejdsgiverforenings forsøg på at sætte metal-områdets løfteparagraf ud af kraft. Men det kan heller ikke udelukkes, at STORNOS ledelse med sin stejle holdning har ønsket at fremprovokere en konflikt for at bruge dette som alibi i forbindelse med overflytning af 40 mill. kr.-produktionen til Flensburg midt i en arbejdsløshedssituation.

Handelsminister *Erling Jensens* svar (7/10 75):

I spørgsmålets begrundelse henvises til, at der for tiden foregår en arbejdskonflikt på STORNO om et lønkrav fra nogle grupper af virksomhedens medarbejdere. Dette giver mig anledning til at fremhæve, at den vurdering, som hr. Steen Folke gennem spørgsmålet ønsker at jeg skal foretage, ville indebære stillingtagen og dermed indblanding i en lokal arbejdskonflikt. Jeg finder, at dette hverken ville være rimeligt eller korrekt. Jeg beklager derfor, at jeg ved besvarelsen af spørgsmålet ikke kan imødekomme hr. Steen Folkes ønske om at foretage en sådan vurdering.

Af *Albertsen* (S) til ministeren for offentlige arbejder (1/10 75):

„Vil ministeren tage initiativ til at få udvidet anvendelsesperioden for DSBs 65-billetter samt overveje, om de også kan anvendes for DSBs busser?“

(Spm. nr. 19).

Begrundelse.

DSBs 65-billetsystem har en betydelig

mere afgrænset virkeperiode end eksempelvis det tilsvarende svenske.

Indtil nu kan 65-billetterne ikke anvendes efter fredag kl. 16.00, oprindelig begrundet med at her satte den store weekend-trafik ind.

I Sverige er 65-billetterne næsten anvendelige hele året.

Da forbrugs- og rejsevanerne vel må betragtes som nogenlunde ensartede i de to nærtstående lande, skulle det vel være muligt at se fordomsfrit på i givet fald at få en tilsvarende ordning indført her i landet.

Til fordel for en sådan ordnings indførelse kan også henvises til, at man på nordisk plan arbejder med at få ensartede bestemmelser for 65-billetter i hele Norden.

Minister for offentlige arbejder *Niels Mathiasens* svar (14/10 75):

Som svar på det stillede spørgsmål kan jeg oplyse, at 65-billetordningen, da den indførtes, ikke var en social foranstaltning for ældre, men en trafik- og indtægtsskabende foranstaltning for DSB.

En udvidelse af 65-billetordningen til at omfatte weekender vil medføre flere uheldige konsekvenser for DSB, bl. a. vil presset blive større på de tog på fredage og søndage, hvor kapaciteten i forvejen er fuldt udnyttet.

Jeg har fra DSB fået oplyst, at Svenske Jernbaner har givet meddelelse om, at der fra sommeren 1976 i Sverige indføres spærretid for pensionistbilletter på fredage og søndage i månederne juni, juli og august.

På nuværende tidspunkt mener jeg ikke, at der er mulighed for at ændre bestemmelserne for 65-billetterne.

Med hensyn til en 65-billetordning på DSBs busruter kan jeg oplyse, at jeg ikke har nogen indflydelse på fastsættelse af retningslinjerne for busruter, såvel DSB-ruter som private ruter, idet disse retningslinjer fastsættes af de koncessionsgivende myndigheder, hvilket normalt vil sige amternes trafikudvalg.

Selv om jeg ville se bort fra de problemer, bl. a. af økonomisk art, som en 65-billetordning i rutebiler ville medføre, har jeg under disse omstændigheder ingen mulighed for at udvide 65-billetordningen til også at omfatte DSBs omnibusruter.

[Ministeren for offentlige arbejder.]

Jeg ved, at der visse steder af kommuner er truffet aftale med de stedlige omnibusruter om tilskud til nedbringelse af pensionisternes befordringsudgifter, og jeg kan oplyse, at DSB vil være positiv over for en etablering af sådanne ordninger.

Uanset forholdene i den lokale rutebiltrafik kan 65-billetter til jernbanebefordring i lighed med andre jernbanerejs hjemmeler benyttes på visse af DSBs omnibusruter, hvor rutebilture erstatter eller supplerer togforbindelser. Det fremgår af DSB-køreplan, hvilke ruter hhv. ture det drejer sig om.

Forskellen mellem forholdene ved rutebil-driften og ved jernbanedriften er reelt ikke så stor, idet man heller ikke ved jernbanedriften kan få udstedt 65-billet til, hvad man kunne kalde helt lokale rejser, dvs. rejser under 30 km. Og langt hovedparten af rejser med rutebil er kortere end 30 km.

Af *Erlendsson* (FP) til socialministeren (3/10 75):

„Vil ministeren tage skridt til, at der gives institutioner inden for åndssvageforsorger mulighed for at yde erstatning for skader forvoldt af klienter, der færdes uden for institutionerne?“

(Spm nr. 21).

Begrundelse.

Et forsorgscenter har i en konkret sag anmodet socialstyrelsen om at godkende, at der ydes en skadelidt erstatning over konto 88 for skade forvoldt af en klient, der færdes uden for institutionen, eller at erstatning udbetales med en månedlig afdragsordning over klientens fremtidige lommepege.

Centret har fra socialstyrelsen fået afslag på begge forslag (j.nr. 3405-7), hvorefter sagføreren for den skadelidte har anbefalet denne at opgive at gøre krav gældende.

Socialminister *Eva Gredals* svar (9/10 75):

I anledning af hr. Erlendssons spørgsmål kan jeg oplyse, at institutioner under åndssvageforsorgen med hensyn til spørgsmålet om ydelse af erstatning for skader forvoldt af klienter følger dansk rets almindelige regler, hvorefter der kun vil blive tale om erstatningsansvar for det offentlige, såfremt behandlingen eller tilsynet med den pågæl-

dende ikke har været forsvarlig og dette må antages at være årsagen til, at skaden er sket.

Jeg kan yderligere oplyse, at spørgsmålet om erstatning for skader forvoldt af personer, der er anbragt på anstalt eller institution eller på anden måde er undergivet foranstaltninger af kriminalretlig eller i øvrigt af forsorgsmæssig karakter, har været behandlet i et udvalg under justitsministeriet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser.

Udvalget har afgivet betænkning, og udvalget foreslår heri, at staten kan yde en billighedsersatning for tingsskade, der ved overtrædelse af borgerlig straffelov i den danske stat forvoldes af personer, der bl. a. har ophold på institutioner under åndssvageforsorger.

Justitsministeren har over for mig oplyst, at han i løbet af efteråret 1975 agter at fremsætte lovforslag om erstatning til ofre for forbrydelser.

For så vidt angår den konkrete sag, som jeg ikke kan tage stilling til her, kan jeg oplyse, at den pågældende har mulighed for at påklage socialstyrelsens afgørelse i sagen til socialministeriet.

Af *Sigsgaard* (VS) til ministeren for offentlige arbejder (7/10 75):

„Hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at beboerne i de områder af Århus kommune, som rammes ved en af de foreslåede linjeføringer for den østjyske motorvej, får en reel mulighed for selv at bestemme, om de vil være naboer til en motorvej eller ej, at antimotorvejsbervægelsen får lige så store muligheder for at komme til orde som motorvejsstilhængerne, og at motorvejsmodstanderne får mulighed for at foretage kvalificerede skøn over, hvor meget der kunne spares ved i stedet at satse på kollektiv trafik?“

(Spm nr. 28).

Begrundelse.

På initiativ af socialdemokratiet, venstre-socialisterne, socialistisk folkeparti og Danmarks kommunistiske parti blev der for nylig dannet en komité, som vender sig mod alle de foreslåede motorvejsforslag i området. Komiteen peger som alternativ på, at den kollektive trafik må udbygges, og at en

[Sigsgaard.]

reel forbedring af den kollektive trafik ville løse trafikproblemerne i Århus-området.

Imidlertid har komiteen ikke kunnet få sagkyndig bistand til at foretage så konkrete beregninger, at den i tørre tal har kunnet dokumentere, hvor stor besparelsen ville være, hvis man valgte den kollektive løsning.

Komiteen har ansøgt Århus kommune om at få repræsentanter med til en høring, som foregår i begyndelsen af oktober. Dette har kommunen nægtet. Også andre grupper i området er forment adgang, og kun eksperter og politikere får mulighed for at tilegne sig de oplysninger, som kommer frem.

I en tid, hvor alle taler om nærdemokrati, er det afslørende, at grupper, komiteer og bevægelser ikke levnes mulighed for at påvirke deres egen situation i en sag af så stor betydning som en motorvejsføring.

Minister for offentlige arbejder *Niels Mathiasens* svar (13/10 75):

Som det er hr. Sigsgaard bekendt som medlem af tingets udvalg om offentlige arbejder, har udvalget og jeg sat sagen om linieføringen for den østjyske motorvej i Århus-området i bero på en fornyet udtalelse fra Århus amtsråd og Århus byråd.

Jeg mener herefter ikke, at der kan eller bør gøres mere fra statens side med hensyn til spørgsmålet om inddragelse af de lokale synspunkter i sagen. Jeg må gå ud fra, at rådernes udtalelser afspejler opfattelsen hos befolkningen i området, og det må være rådernes vurdering, i hvilket omfang de direkte vil inddrage beboerne i overvejelserne.

Der vil ikke være mulighed for fra statens side at stille ekspertbistand direkte til rådighed for de forskellige interessegrupper, der ønsker at gøre deres synspunkter gældende.

På den anden side er det klart, at jeg i det omfang, det er muligt, vil besvare konkrete spørgsmål, ligesom også henvendelser om linieføringen vil indgå i den videre behandling af sagen, når rådernes udtalelser er modtaget.

Af *Inger Stilling Pedersen* (KrF) til justitsministeren (7/10 75):

„Kan ministeren oplyse, om reglerne for

salg og affyring af fyrværkeri er eller agtes skærpet, og om der vil blive krævet dansk tekst på alt fyrværkeri?

(Spm. nr. 29).

Begrundelse.

Spørgsmålet er begrundet i ministerens svar på mit spørgsmål herom i marts 1975. Da salget af fyrværkeri er i gang om få måneder, er det nødvendigt, at der nu sættes ind for at forebygge de meningsløse ulykker på person og ejendom.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (10/10 75):

I marts 1975 oplyste jeg i et svar på et spørgsmål om skærpelse af fyrværkeribestemmelserne, at jeg er enig i, at der er grund til at overveje en skærpelse af reglerne.

Justitsministeriet har ført forhandlinger med statens brandinspektion, Dansk Brandværens Komité og Bygningsbrandforsikringsforeningen om spørgsmålet, og det er herefter min hensigt at gennemføre ændringer i forhold til den gældende fyrværkeribekendtgørelse. Bekendtgørelsen vil foreligge i løbet af kort tid og vil træde i kraft den 1. december 1975.

De væsentligste ændringer bliver et forbud mod salg af fyrværkeri ved selvbetjening samt en pligt for de handlende til i forbindelse med ethvert salg af fyrværkeri til forbruger at udlevere en af statens brandinspektion godkendt vejledning om anvendelsen af fyrværkeri. Endvidere skal der ved enhver levering af fyrværkeri til detailhandlere medfølge en vejledning vedrørende sikkerhedsmæssige forhold ved opbevaring og anvendelse af fyrværkeri. Også denne vejledning skal godkendes af brandinspektionen.

Endelig kan jeg nævne, at jeg overvejer at gennemføre et forbud mod salg af fyrværkeri, der fremtræder som beregnet til at holdes i hånden under affyring, men dette forbud vil formentlig først kunne træde i kraft efter nytår, idet mange importører allerede i begyndelsen af 1975 har hjemtaget fyrværkeri af denne art.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
 (Lovforslag nr. 15. Fremsat 9/10 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser for Færøerne om pristalsregulerede sociale ydelser.
 (Lovforslag nr. 11. Fremsat 8/10 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Johan Nielsen (S):

Dette lovforslag drejer sig faktisk kun om en bagatel. Det er 4 af de færøske sociale love, nemlig lov for Færøerne om folkepension, lov for Færøerne om invalidepension m. v. og lov for Færøerne om offentlig sygeforsikring samt lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere, som vi gerne ville have bragt à jour. Vi vil have ydelserne reguleret på en anden måde.

Når jeg understreger, at der er kommet en henvendelse fra det færøske lagting og landsstyre om at få lovene behandlet herude, så tror jeg, jeg har sagt alt.

Så vidt jeg kan skønne, er det ikke nødvendigt med en udvalgsbehandling.

Kruuse (V):

Som allerede sagt af den tidligere ordfører drejer lovforslaget sig om en ajourføring af 4 sociale love for Færøerne, lov for Færøerne om folkepension, lov for Færøerne om invalidepension m. v., lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring samt lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., i pagt med hvad der er gældende for

den øvrige del af riget. Det færøske lagting har besluttet at vedtage at anbefale lovforslaget. Jeg skal på venstres vegne gøre det samme.

Gunner Baunsgaard (RV):

Lovforslaget, vi behandler her, er jo af teknisk karakter. Færøerne er en del af riget, og de bestemmelser, der er vedtaget her og anbefales af det færøske lagting til fremsættelse som lovforslag, vil vi gerne fra det radikale venstre anbefale til vedtagelse. Vi har ikke noget ønske om udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til anden behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om ændring af retsplejeloven, udpantningsloven og lov om inddrivelse af underholdsbidrag. (Udlæg og udpankning m. v.).
 (Lovforslag nr. 18. Fremsat 9/10 75).

Formanden: Sammen med denne sag behandles den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m. v.
 (Lovforslag nr. 19. Fremsat 9/10 75).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ejler Koch (S):

De forslag, vi her skal behandle, om ændring af retsplejeloven og loven om inddrivelse af skatter og afgifter, var allerede til første behandling her i tinget i 1973. Jeg kan, som mit partis ordfører gjorde ved den lejlighed, takke ministeren for, at forslagene nu er kommet frem, da de efter vores opfat-